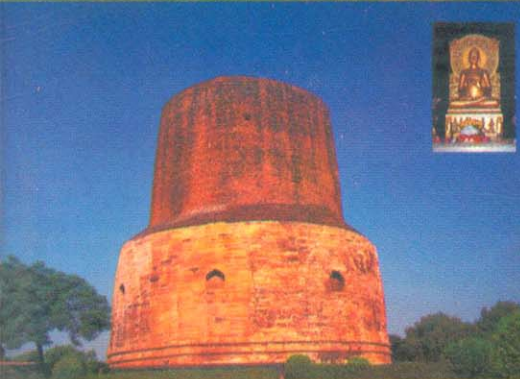
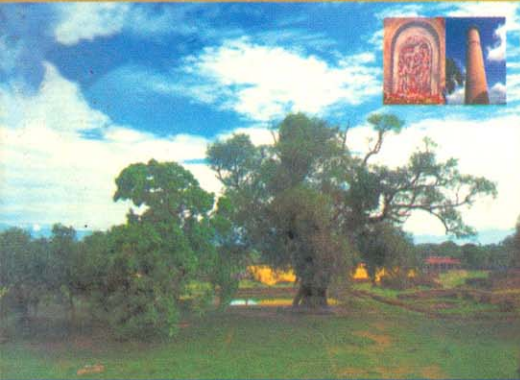

ខ្លឹមសារគ្រូបាយលំដឹក

រៀបរៀងដោយ

ខ្យល់ព្រះភ័ក្ត្រណា

វណ្ណ ម៉ឺន សាវណ្ណ

ពាក្យប្រារព្ធ

សៀវភៅ **ខ្លឹមសារគួរយល់ដឹង** នេះ
មាន៤ខ្លឹមសារ ជាជំនួយដល់ការយល់ដឹងរបស់
អ្នកអាន និង អ្នកបានស្តាប់ ។

សៀវភៅនេះ ខ្ញុំព្រះករុណា ខ្ញុំបាទ មាន
បំណងដើម្បីឱ្យ បានជាធម្មទាន ក្នុងថ្ងៃវិសាខបូជា
ព.ស ២៥៤៥ ដូច្នោះ ទើបនៅក្នុងសៀវភៅនេះ
មានបកស្រាយអំពី **ខ្លឹមសារនៃសំរេចនិយដ្ឋាន**
៤តន្ត្រី គឺពាក្យនៃទាក់ទងនឹងវិសាខបូជា និង
១កន្លែងទៀត ទាក់ទងនឹងអាសាឡបូជា ។

ការបូជាដល់ព្រះរតនត្រ័យ សូម្បីមាននូវ
សទ្ធាហើយ ប៉ុន្តែបើខ្វះបញ្ញា ក៏ជាការទន់ខ្សោយ
ពោលគឺការបូជានោះ មិនមាននូវកម្លាំងមាំមួន
ឡើយ ដូច្នោះត្រូវស្វែងយល់ពីខ្លឹមសារធម៌ ដែល
ជាឧបការៈនាំឱ្យកើតបញ្ញាដល់ពុទ្ធបរិស័ទ ។

បើពុទ្ធបរិស័ទដល់ព្រមដោយសន្ទានិងបញ្ញា
ហើយ ការបូជាដល់ព្រះរតនត្រ័យ រមែងសម្រេច
ផលប្រមាណមិនបានឡើយ សូម្បីក្នុងពេលដែល
កំពុងតែបូជានោះ សភាពនៃចិត្តក៏បរិសុទ្ធ ព្រោះ
ប្រកបដោយ បីតិ បសុទ្ធិ និង សមាធិ
ដែលជាខ្លឹមសារនៃសេចក្តីសុខ ។

ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធត្រង់សម្តែងនៅក្នុងធម្មបទ
ពុទ្ធវគ្គ រឿងកស្សបទសពលសុវណ្ណចេតិយ ថា ៖
អ្នកណាៗ ក៏មិនអាចរាប់នូវបុណ្យ របស់
អ្នកដែលបូជាដល់បុគ្គលដែលគួរបូជា គឺព្រះពុទ្ធ
និង សាវ័ករបស់ព្រះពុទ្ធទាំងឡាយផង ជាអ្នក
កន្លងនូវបបញ្ចធម៌ (ធម៌ជាក្រឿងយឺតយូរ បាន
ដល់តណ្ហា មាន៖ ទិដ្ឋិ)បានហើយ ជាអ្នកមាន
សេចក្តីសោកខ្សឹកខ្សួលអស់ហើយ សូម្បីបុគ្គល
ដែលគួរបូជាទាំងនោះ ជាអ្នកមិនមានភ័យអំពី

ទីណា បានបរិនិព្វានទៅហើយក៏ដោយ ក៏នៅតែ
មិនមានអ្នកណា។ អាចរាប់បុណ្យរបស់អ្នកបូជា
នោះបានឡើយ (ព្រោះវិបាកមិនមានទីបំផុត) ។

សក្កទេវវរា ធាតពោលទុកនៅក្នុង វិហារវត្តថា :

កាលព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាដើម ទ្រង់គង់
ព្រះជន្មនៅក្តី បរិនិព្វានទៅហើយក្តី កាលបើចិត្ត
(របស់អ្នកបូជា)ស្មើគ្នា ផលក៏រមែងស្មើគ្នា ។
ព្រោះហេតុសេចក្តីជ្រះថ្លានៃចិត្ត សត្វទាំងឡាយ
រមែងទៅកាន់សុគតិភព ដោយប្រការដូចនេះ ។

ចីវិតដែលគ្រប់គ្រងដោយព្រះធម៌ ជាចីវិតសុខស្ងប់

គួរបែងចែកពេលវេលាមួយចំណែកឱ្យ បាន
ប្រាកដ សំរាប់សិក្សា និង បដិបត្តិនូវព្រះធម៌
ព្រោះមនុស្សយើងមានទាំងរាងកាយ មានទាំង
វិញ្ញាណ។ មានប្រាក់កែវកងវត្ថុសម្ភារៈជាគ្រឿង
សម្រាប់រក្សារូបកាយ តែព្រះធម៌ជាគ្រឿងសម្រាប់

រក្សានូវវិញ្ញាណ បើវិញ្ញាណខ្លះព្រះធម៌ហើយ
វិញ្ញាណមិនអាចស្វែងរកបាននូវសេចក្តីសុខ ដ៏ពិត
ប្រាកដឡើយ ។

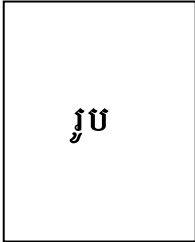
មានតែព្រះធម៌ជាធម្មតនៈម្យ៉ាងគត់ ដែល
វិញ្ញាណបានអាស្រ័យហើយ មានការស្មើយទុក្ខ
រួចផុតអំពីកង្វល់វិករវ និង សម្រេចបាននូវ
សេចក្តីសុខស្ងប់ដ៏ពិតប្រាកដ ។

សូមឱ្យពុទ្ធបរិស័ទចម្រើនទៅដោយការយល់ដឹង
ង ព្រោះអាស្រ័យបានអាន និង បានស្តាប់នូវ
ខ្លឹមសារធម៌ក្នុងសៀវភៅនេះ ។

រាជធានីភ្នំពេញ, ថ្ងៃ ១៥កើត ខែពិសាខ ព.ស ២៥៤៥

គុំព្រះករុណា ខ្ញុំធាន ប៊ុត សាវឡ

តំណាងពុទ្ធបរិស័ទក្នុងសហគមន៍ធម្មទាន

រូប

**សម្តែងបឋមទេសនា, ធម្មចក្កប្បវត្តនសូត្រ
ព្រះសមណ្ឌិតគីរីឱ្យស្គាល់ផ្លូវត្រួតគឺផ្លូវកណ្តាល**

ថ្ងៃដែលព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាម្ចាស់ ទ្រង់ត្រាស់សម្តែងនូវព្រះធម៌
« បឋមទេសនា » គឺថ្ងៃ១៥កើត ខែអាសាឍ ក្រោយអំពីការត្រាស់ដឹង
របស់ព្រះអង្គរួចមកបាន២ខែ ។

ថ្ងៃ១៥កើត ពេញបូណ៌មី ខែអាសាឍនេះ គឺជាថ្ងៃកំណើត
ព្រះធម៌ផង ជាថ្ងៃកំណើតព្រះសង្ឃផង ដូច្នេះ កាលបើដល់ថ្ងៃ១៥កើត
ខែអាសាឍ មុនចូលវស្សា១ថ្ងៃ (ចូលវស្សាថ្ងៃ១រោចខែអាសាឍ) គួរ
ពុទ្ធបរិស័ទធ្វើនូវ **វេទនាទ្ធិបូជា** កុំបីខាន ។

បឋមទេសនាដែលព្រះអង្គទ្រង់សម្តែង បានដល់ធម៌បដិសេធ
នូវផ្លូវបដិបត្តិ ដែលអ្នកបួសក្នុងសម័យនោះនិយមប្រព្រឹត្ត គឺការធ្វើខ្លួន
ឱ្យលំបាកឥតប្រយោជន៍ និងធម៌បដិសេធនូវផ្លូវម្យ៉ាងទៀត គឺការ
បណ្តោយជីវិតតាមកាមតណ្ហា ផ្លូវទាំងពីរនេះទ្រង់បដិសេធថា មិនមែន
ជាផ្លូវនៃការត្រាស់ដឹងឡើយ ។

ព្រះអង្គទ្រង់បានសម្តែងប្រាប់នូវផ្លូវកណ្តាល ដែលហៅថា
« **មជ្ឈិមាដិបទា** » ថាជាផ្លូវបដិបត្តិដ៏ល្អប្រពៃ ជាផ្លូវប្រកបដោយ
អរិយមគ្គអង្គ៨ ដែលពោលដោយសង្ខេបគឺ សីល សមាធិ បញ្ញា ។

ខ្លឹមសារតែងតែង

ជីវិតរបស់មនុស្សយើង រមែងតែងតែមាននូវបញ្ហា
ជាច្រើនៗ បន្តិចរឿងនេះ បន្តិចរឿងនោះ ដោយច្រើនគឺ
បញ្ហាតាមផ្លូវចិត្តហ្នឹងឯង បើយើងមិនមានធម៌សម្រាប់
ដោះស្រាយទេ វារមែងមានការលំបាកតានតឹងក្នុងចិត្តជា
ពិតប្រាកដ ហើយវាអាចគ្របសង្កត់ចិត្តបានយូរទៀតផង។

ប្រៀបបីដូចអ្នកបើករថយន្តទៅផ្លូវឆ្ងាយ បើមិន
មាននូវគ្រឿងឧបករណ៍សម្រាប់ជួសជុល កែខែនៅពេល
រថយន្តខូច ឬ ឆ្ងាយកង់ទេនោះ លុះដល់រថយន្តខូច ឬ
ឆ្ងាយកង់ ក៏រមែងមានការលំបាកច្រើនក្នុងដំណើរផ្លូវ ប៉ុន្តែ
បើយើងមាននូវគ្រឿងបន្លាស់ និង មាននូវឧបករណ៍
ផ្សេងៗ ដែលទុកសម្រាប់ប្រើប្រាស់នៅពេលដែលរថយន្ត
មានបញ្ហាអ្វីណាមួយនោះ យើងក៏កក់ក្តៅក្នុងចិត្ត ហើយ
ប្រសិនបើរថយន្តមាននូវបញ្ហាពិតមែន ដូចជាឆ្ងាយកង់

ជាដើម យើងក៏មិនមានទុក្ខលំបាកអ្វីពេកនោះដែរ ព្រោះ
យើងអាចដោះស្រាយបាន សេចក្តីនេះយ៉ាងណា ក្នុងជីវិត
របស់យើងម្នាក់ៗ គឺដូចគ្នា បើយើងមិនមាននូវធម៌ជា
គ្រឿងសម្រាប់កក់ក្តៅក្នុងចិត្តទេ ដល់ពេលមានបញ្ហាកើត
ឡើង ក៏ជាទុក្ខត្រៀមក្រំលំបាកលំបិនក្នុងចិត្តក្រៃលែង។

យើងបានសិក្សាព្រះធម៌ តាមរយៈនៃការអាន
សៀវភៅ និងតាមរយៈនៃការស្តាប់ នាំឱ្យកើតការយល់ដឹង
ក្នុងរឿងពិតទាំងឡាយរបស់ជីវិត យើងក៏បានធូរចិត្តស្រាក
ស្បើយពីការតានតឹងចង្អៀតចង្អល់ សេចក្តីកង្វល់ក្នុងបញ្ហា
ជីវិតពិតជាដោះស្រាយបាន ។

រឿងរ៉ាវផ្សេងៗក្នុងជីវិត ជាវិបត្តិ ជាឧបសគ្គ វានៅ
តែកើតមានជាធម្មតា ប៉ុន្តែវាមិនមានពិសក្តៅជ្រាបចូល
ទៅក្នុងចិត្តឡើយ ព្រោះមានធម៌នៅក្នុងចិត្តរបស់យើង
ដែលថាមានធម៌ គឺ មានការយល់ដឹងនូវសេចក្តីពិតរបស់
ជីវិត ។

ការសិក្សាព្រះធម៌ វាមានប្រយោជន៍នៅត្រង់ការ

យល់ដឹងនូវសេចក្តីពិតរបស់ជីវិតហ្នឹងឯង ព្រោះមានការ
យល់ដឹងនេះហើយ ទើបយើងមានសេចក្តីស្ងប់រម្ងាប់
ចំពោះមុខនៃឧបសគ្គ ចំពោះមុខនៃវិបត្តិផ្សេងៗក្នុងជីវិត។
ចិត្តស្ងប់រម្ងាប់ធ្វើឱ្យយើងរឹងរិតតែឆ្លាត តែបើចិត្តខឹងក្រោធ
វិញ វារមែងធ្វើឱ្យយើងទៅជាមនុស្សល្ងង់មួយរំពេច ។

ពុទ្ធបរិស័ទទាំងឡាយ បានពេញចិត្តក្នុងការសិក្សា
ស្តាប់នូវព្រះធម៌ជាប្រចាំ ព្រោះបានស្ងប់ចិត្តសមគួរទៅ
តាមការយល់ដឹង ។ រឹងរិតតែយល់ដឹង ប្រយោជន៍ គឺ
សេចក្តីស្ងប់ចិត្តក៏រឹងរិតតែចម្រើន ដូច្នេះទើបពុទ្ធបរិស័ទ
មិនធុញទ្រាន់នឹងការក្រេបរសរបស់ព្រះធម៌ឡើយ ។

ពុទ្ធបរិស័ទបានយល់ដឹងអំពីជីវិត គឺ ពុទ្ធបរិស័ទមាន
ការចម្រើនទៅដោយគុណធម៌ ព្រោះគុណធម៌ គឺមេត្តា
ករុណាក្តី សេចក្តីសន្តោសក្តី សេចក្តីព្យាយាមក្តី សីលក្តី
សមាធិក្តី ខន្តិសេចក្តីអត់ធន់ក្តី ជាដើមនេះ រមែង
កើតឡើងចម្រើនក្នុងចិត្ត ដោយអាស្រ័យការយល់ដឹងអំពី
សេចក្តីពិតរបស់ជីវិតហ្នឹងឯង ។

ដើម្បីជាប្រយោជន៍ធំទូលំទូលាយ សូមពុទ្ធបរិស័ទ
កុំទៅវត្តតែម្នាក់ឯង កុំសិក្សាស្វែងយល់តែម្នាក់ឯង ត្រូវ
ដឹកនាំ ត្រូវបបួលមិត្តសម្លាញ់ និងអ្នកដទៃផ្សេងទៀត ឱ្យ
បានចូលមករកផ្លូវត្រូវ ផ្លូវប្រពៃផង គឺជាការជួយសង្គ្រោះ
មិត្តសម្លាញ់និងអ្នកដទៃផ្សេងទៀតនោះ ដោយការសង្គ្រោះ
ផ្លូវចិត្តផ្លូវវិញ្ញាណ ។

ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា «**សព្វទានំ
ធម្មទានំ ជីវិតំ** » ការឱ្យទានធម៌ រមែងឈ្នះការ
ឱ្យទានទាំងពួង ការឱ្យរបស់ដទៃនោះជារឿងខាងក្រៅ
តែការឱ្យនូវព្រះធម៌ជាទាន ជារឿងខាងក្នុង ។ របស់ដទៃ
ជាប្រយោជន៍ដល់រាងកាយ តែព្រះធម៌ជាប្រយោជន៍ដល់
ចិត្ត របស់ណាដែលជាប្រយោជន៍ដល់ចិត្ត ជារបស់ដែល
យើងគួរឱ្យ គួរចែក ជាចាំបាច់បំផុត ឬថា គួរនាំគេឱ្យមក
ទទួលដឹងក្នុងរឿងដែលគេគួរយល់ដឹង ឱ្យគេបានដឹង បាន
យល់ នៅក្នុងគោលធម៌ព្រះពុទ្ធសាសនា ដើម្បីបានដោះ-
ស្រាយក្នុងបញ្ហាជីវិតរបស់គេ ។ បើយើងបានឃើញមិត្ត

របស់យើងមាននូវសេចក្តីទុក្ខ មាននូវសេចក្តីក្តៅក្រហាយ
ចិត្ត យើងក៏ទៅបបួលគេចូលវត្ត ដូចជាថ្ងៃឧបោសថសីល
ជាដើម យើងក៏ទៅបបួលគេមក ឱ្យគេបានមកអង្គុយស្រប់
ចិត្តខ្លះ ឱ្យគេបានស្តាប់ បានរៀនដឹងរឿងរបស់ជីវិត ឱ្យគេ
បានយល់ដឹងការពិត គេក៏បានធូរថយនូវសេចក្តីទុក្ខក្តៅក្រ-
ហាយចិត្ត ទៅតាមភាពភ្លឺស្វាងរបស់គេ ។ ការជួយមិត្ត
សម្លាញ់ក្នុងសភាពបែបនេះ ជាការជួយដ៏ពិតប្រាកដ ជា
ការជួយយ៉ាងថាវរៈមាំមួន ធ្វើឱ្យមិត្តសម្លាញ់បាននូវវត្ថុដ៏
ពិសិដ្ឋបិតថេរនៅក្នុងចិត្តរបស់គេ អស់កាលជានិច្ចរហូត
តទៅ ដូច្នេះការជួយមិត្តភក្តិ តាមផ្លូវព្រះពុទ្ធសាសនា គឺជា
ការងារដែលគួរធ្វើ ។

ការសាងគុណធម៌ឱ្យចម្រើនក្នុងចិត្តរបស់ខ្លួនផង
ជួយឱ្យអ្នកដទៃបាននូវគុណធម៌ប្រចាំចិត្តផង នេះគឺជា
ប្រយោជន៍ដ៏មានខ្លឹមសារក្នុងជីវិតរបស់មនុស្សយើង ។

ចប់ខ្លឹមសារតែនីវិត

ខ្លឹមសារនៃសេចក្តីសុខ

មនុស្សចំនួនច្រើនណាស់ ដែលមិនបានសម្លឹងមើល ដល់ជីវិតរបស់ខ្លួនឯង មិនបានពិចារណាដល់ខន្ធលោកនេះ ដែលជាសង្ខារ បានសម្លឹងត្រឹមតែថា យើងនឹងយកការចេះ ដឹងក្នុងច្បាប់ធម្មជាតិ ដែលមាននៅជុំវិញពិភពលោកមក ប្រើ ក្នុងបំណងបំពេញតាមសេចក្តីត្រូវការរបស់ខ្លួនតែ ប៉ុណ្ណោះ ហើយក៏ស្ទុះទៅក្នុងលោកតាមការចេះដឹងនោះ រហូតដល់មានសេចក្តីដឹងខ្លួនថា យើងនេះជាមនុស្សពូកែ មានសមត្ថភាពអស្ចារ្យ អាចយកឈ្នះធម្មជាតិបាន ។

មនុស្សលោកយើង ដែលស្ថិតនៅក្នុងសភាពដូច ពោលមកនេះឯង បានធ្លាក់ខ្លួនក្លាយទៅជាទាសៈនៃវត្ថុ ទាំងឡាយ បានយកជីវិតទៅធ្វើទុកជាមួយនឹងវត្ថុខាងក្រៅ បណ្តោយឱ្យសុខទុក្ខរបស់ខ្លួន ស្ថិតនៅក្នុងអំណាចនៃវត្ថុ ខាងក្រៅនោះៗ ជាគ្រឿងកំណត់ទេវិញ ខ្លួនឯងមិនជា

ឥស្សរៈឡើយ ។ ដោយរវល់តែស្មុះទៅក្នុងលោក ក៏មិន
មានឱកាសបានដឹងថា ជីវិតខ្លួនឯងគឺជាអ្វី មិនធ្លាប់គិត
មិនធ្លាប់ពិចារណា នេះបានសេចក្តីថា នៅមិនទាន់បាន
យល់ដឹងដល់ច្បាប់ធម្មជាតិតាមពិត គឺធម្មជាតិនៃជីវិត
របស់ខ្លួនឯង នៅមិនទាន់ស្គាល់ឡើយ ។

ព្រះពុទ្ធសាសនាបានទូន្មានឱ្យមានសតិ ទល់គ្នានឹង
សេចក្តីពិតនៃសភាវធម៌ក្នុងជីវិតប្រចាំថ្ងៃ ឱ្យមានបញ្ញា
ព្រមទទួលយកសេចក្តីពិត ក្រេបយករសជាតិនៃសេចក្តីពិត
គ្រប់យ៉ាង ។ បើយើងបានអប់រំចិត្តរបស់យើង ឱ្យស្ថិតនៅ
ជាមួយនឹងសេចក្តីពិតគ្រប់គ្រាគ្រប់វេលាហើយ សេចក្តីពិត
ដែលកើតឡើងនោះ វាមិនបានវាយប្រហារមកលើចិត្ត
របស់យើងឡើយ តែបើយើងមិនបានអប់រំចិត្ត មិនមាន
បញ្ញាទទួលយកការពិត នៅពេលមានរឿងអ្វីមួយមកដល់
ជីវិត សតិមិនបានកើតឡើងទេនោះ ចិត្តរមែងញាប់ញ័រ
តក់ស្លុត ហើយសេចក្តីទុក្ខក៏កើតឡើងមក បៀតបៀន
ដល់ចិត្តសន្តាន ។

ដោយអាស្រ័យហេតុដូច្នោះ ទើបព្រះពុទ្ធសាសនា បានណែនាំឱ្យយើងមានការអប់រំចិត្ត ដោយការចម្រើន សតិប្បដ្ឋានរលឹកដឹងនូវការពិត ។ កាលបើបានដឹងបាន យល់ចូលចិត្តនូវការពិតហើយ ជាទីបំផុត ការដឹងការយល់ ចូលចិត្តនូវការពិតនោះឯង រមែងធ្វើឱ្យយើងមានចិត្ត សប្បាយ សុខស្ងប់ស្អាតផ្លូវផងក្នុងជីវិតប្រចាំថ្ងៃ ។

អ្វីៗដែលជាសេចក្តីពិតគឺជាសច្ចៈ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ទ្រង់ត្រាស់សម្តែងចំពោះអាឡវកយក្ខថា « សច្ចំ មេវេ សាធុតំ សោធិ » សច្ចៈហ្នឹងឯង មានរសឆ្ងាញ់ជាង អស់រសទាំងពួង ។

មនុស្សចំនួនច្រើនរមែងមាននូវបញ្ហា ទោះបីថា មាននូវការចេះដឹង អំពីច្បាប់ធម្មជាតិក្រៅខ្លួនយ៉ាងណាក៏ ដោយ ការចេះដឹងនោះ វាមានប្រយោជន៍ត្រឹមតែជួយឱ្យ គេធ្វើ ឬផលិតអ្វីៗបានច្រើនៗប៉ុណ្ណោះ ប៉ុន្តែការធ្វើ ឬ ផលិតអ្វីៗបានច្រើនៗនោះ យើងអាចសង្កេតឃើញមាន ចំណុចមិនល្អផងដែរ ។ ចំណុចមិនល្អម្យ៉ាង គឺការបំពេញ

តាមអំណាចនៃកិលេស សេចក្តីប្រាថ្នាការចង់បាន កាល
ណាបើចេះតែបំពេញទៅតាមអំណាចនៃកិលេសយ៉ាងនេះ
កិលេសរមែងធំទៅៗ ម្ល៉ោះហើយ សេចក្តីត្រូវការក៏កាន់តែ
ច្រើនឡើងៗ ធ្វើឱ្យសត្វលោកខ្វះកន្លះជានិច្ច ។ ចំណុចមិន
ល្អម្យ៉ាងទៀត គឺការដែលចេះតែធ្វើឱ្យមនុស្សលោកស្រួល
ឡើងៗ តាមរយៈនៃសម្ភារៈទំនើបៗ សេចក្តីរីករាយភ្លើត-
ភ្លើនក៏ចេះតែចម្រើន ព្រោះតែប្រាជ្ញាយល់ដឹងព្រមដោយ
ស្មារតីរបស់មនុស្ស មានការលូតលាស់មិនទាន់ឧបករណ៍
ប្រើប្រាស់ក្នុងលោក ម្ល៉ោះហើយ វាធ្វើឱ្យមនុស្សលោក
ស្រវឹងនឹងសម្ភារៈ ក្លាយទៅជាទាសៈនៃវត្ថុទាំងពួង ជ្រៅ
ទៅៗ នឹងធ្វើឱ្យមានការបៀតបៀនគ្នាក៏ច្រើនឡើងៗដែរ។

តាមពិតសេចក្តីត្រេកត្រអាលរបស់សត្វលោកដែល
ប្រព្រឹត្តទៅក្នុងវត្ថុបំណងផ្សេងៗនោះ គឺវាអាស្រ័យតណ្ហា
ក្នុងចិត្តហ្នឹងឯង បើយើងមិនយល់ដល់ការពិតនេះទេ
យើងចេះតែចង់បានមិនមានទីបំផុតឡើយ ។ សត្វលោក
រមែងមើលឃើញថា អ្វីៗជាខាងក្រៅនោះ វាល្អ វាសម

ស្អាត ងាយ ស្រួល ។ល។ បានជាភ្លេចគិតថា បើលោកៈ
តណ្ហាមិនមានក្នុងចិត្តទេ អ្វីៗទាំងអស់ក្នុងលោកមិនជាទី
ត្រេកត្រអាលឡើយ ហើយបានជាភ្លេចគិតម្យ៉ាងទៀតថា
ការបំពេញតាមបំណងប្រាថ្នា ធ្វើឱ្យតណ្ហារឹតតែធំ ដូច្នោះ
តើពេលណាទើបខ្លួនឯងលែងត្រូវការចង់បាន បើបានដូច
ជាមិនបានយ៉ាងនេះ ។

បើមនុស្សយើង បានរលឹកដឹងទាន់ចំពោះការពិត
ទោះជាការពិតនោះ វាជាអនិដ្ឋារម្មណ៍ គឺមិនគួរជាទីប្រាថ្នា
យ៉ាងណាក៏ដោយ ឬថា ជីវិតរបស់ខ្លួនឯងមិនសម្បូរទៅ
ដោយសម្ភារៈផ្សេងៗ ដែលវាជាការពិតម្យ៉ាងនៃជីវិតនោះ
ជីវិតរមែងសុខស្រប់ ហៅថាជីវិតមានសេចក្តីសុខដែលជា
ឥស្សរៈលើខ្លួនឯង នេះព្រោះហេតុតែបានយល់ដឹងដល់
ការពិតនៃជីវិត ដែលជាសង្ខារលោកហ្នឹងឯង ។

ចំពោះមនុស្សដែលរស់នៅដោយបញ្ញា គេអាច
ចាប់យកចំណុចខ្លឹមសារនៃជីវិត និងចំណុចខ្លឹមសារនៃ
សេចក្តីសុខបាន ពោលគឺគេមាននូវគុណធម៌ដែលជា

ខ្លឹមសារនៃជីវិត និងគេមាននូវសេចក្តីសុខប្រចាំចិត្តសន្តាន
ដែលសម្រេចបានមកពីការយល់ដឹងនូវរឿងពិតរបស់ជីវិត
គេមិនមែនមានសុខទុក្ខទៅតាមតែការកំណត់ចាត់ចែងអំពី
របស់ខាងក្រៅនោះទេ ។

ចំពោះមនុស្សដែលរស់នៅដោយមិនមានបញ្ហា

មិនសិក្សាឱ្យយល់ការពិតរបស់ជីវិត គេមិនអាចចាប់យក
ខ្លឹមសារនៃសេចក្តីសុខបានឡើយ ថែមទាំងមិនយល់ថា
ខ្លឹមសារនៃសេចក្តីសុខនោះ ដូចម្តេចផងទេ ម៉្លោះហើយ
គេក៏មិនអាចរស់នៅជាសុខដោយបញ្ហាខ្លួនឯងបានដែរ គឺ
គេត្រូវធ្វើសេចក្តីសុខរបស់ខ្លួនជាមួយនឹងរបស់ខាងក្រៅ។
មុនដំបូងគឺអាស្រ័យនូវបច្ច័យ៤ តាមសេចក្តីត្រូវការរបស់
ធម្មជាតិ លុះគេបាននូវសេចក្តីសុខតាមរយៈនៃបច្ច័យ៤
ហើយ គេក៏ក្លាយទៅជាទាសៈនៃវត្ថុខាងក្រៅនោះឯង ។
ដែលថាជាទាសៈ ព្រោះសភាពរបស់ចិត្តមានការក្រវល់-
ក្រវាយក្តៅក្រហាយអន្ទះសា ប្រព្រឹត្តទៅរកវត្ថុសម្ភារៈ
ផ្សេងៗ គឺមិនជាឥស្សរៈលើរបស់ទាំងអស់នោះឡើយ ។

មនុស្សដែលមិនមានបញ្ញាក្នុងការរស់នៅ រមែងខ្វះ
ខាតនូវសេចក្តីសុខដែលជាខ្លឹមខាងក្នុង ការបាននូវវត្ថុ
សម្ភារៈមាននូវអំណោយសុខច្រើនឡើងៗ គឺជាការពង្រីក
នូវភាពនៃខ្លួនឯងដែលជាទាសៈ ដូច្នេះវត្ថុសម្ភារៈដែលបាន
បន្ថែមមកកាន់តែច្រើនឡើងៗនោះ ទើបវាមិនមែនឱ្យតែ
សេចក្តីសុខប៉ុណ្ណឹងទេ គឺបន្ថែមនូវកិលេសផង បន្ថែមនូវ
ទុក្ខក្នុងភាពជាទាសៈផង ។

សរុបមក សេចក្តីសុខមាន ២ យ៉ាង ÷

សេចក្តីសុខប្រភេទទី១ គឺជាសេចក្តីសុខជាប់ដោយ
វត្ថុបម្រុងបម្រើខាងក្រៅ អាស្រ័យវត្ថុនោះៗមកជួយ ។
វត្ថុខាងក្រៅនោះមានច្រើន លោកហៅថា « **អារម័ស** »
រហូតដល់មនុស្សដែលនៅជុំវិញទាំងអស់ ។ បើមិនមាននូវ
របស់ទាំងអស់នេះទេ ក៏មានសេចក្តីដឹងខ្លួនថាខ្វះខាត
ហើយក៏កើតទុក្ខ ។ សុខទុក្ខរបស់មនុស្សយើងបែបនេះ
ធ្វើទុកនឹងរបស់ខាងក្រៅ គឺយើងមិនអាចរស់នៅជាសុខ
ទៅបាន បើមិនមាននូវរបស់ទាំងអស់នេះទេ ។ សេចក្តី

សុខនេះមិនបានមាំទាំយឺនយូរឡើយ ព្រោះដោយសារវា
ជាប់ជាមួយនឹងរបស់ខាងក្រៅហ្នឹងឯង ។ គួរសង្កេតឱ្យ
ឃើញថា នៅពេលខឹងក្តី ភ័យភក់ស្កុតក្តី ទោមនស្សអាក់-
អន់ចិត្តក្តី ក្តៅក្រហាយស្ពាយក្រោយក្តី និងអ្វីផ្សេងៗទៀត
ដែលមានលក្ខណៈមិនសប្បាយចិត្ត នៅពេលឃើញ ពេល ឮ
ជាដើម នេះគឺជាការបញ្ជាក់ដល់សភាពដែលមិនមាននូវ
ខ្លឹមសារនៃសេចក្តីសុខ បណ្តោយឱ្យអស់នូវសេចក្តីសុខ
រលីងអំពីចិត្តសន្តាន ដូច្នោះទើបពុទ្ធបរិស័ទត្រូវព្យាយាម
កំណត់ដឹងនូវសេចក្តីពិតក្នុងពេលនោះៗ ត្រូវឱ្យកើតមាន
នូវសេចក្តីសុខប្រភេទទី ២ ។

សេចក្តីសុខប្រភេទទី២ គឺសេចក្តីសុខដែលកើត

ក្នុងចិត្តរបស់ខ្លួនឯង នៅដក់ក្នុងចិត្តជាប្រចាំ ដោយមិន
បានអាស្រ័យរបស់ខាងក្រៅ ដូចជាលាភសក្តារៈ កិត្តិយស
កេរ្តិ៍ឈ្មោះ ការគោរពរាប់អាន និងពាក្យសរសើរជាដើម
ឡើយ ។ សេចក្តីសុខប្រភេទបែបនេះ ជាសេចក្តីសុខមាន
ភាពស្រស់ថ្លា ដែលអាចគ្រប់គ្រងដោយខ្លួនឯងបាន តាម

អំណាចនៃបញ្ជាដ៏ភ្លឺស្វាង ។ ព្រោះអាស្រ័យសេចក្តីសុខ
ប្រភេទទី២នេះ ទើបព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធត្រាស់សម្តែងថា
« សច្ចៈហ្នឹងឯង មានរសឆ្ងាញ់ជាងអស់រសទាំងពួង » ។
សេចក្តីសុខប្រភេទក្រេបយកនូវរសជាតិពីការពិតបែបនេះ
មនុស្សភាគច្រើនពុំមានឡើយ ។

មនុស្សយើងនេះ ច្រើនតែសង្ឃឹមចំពោះសេចក្តី
សុខចាកវត្ថុខាងក្រៅ ដោយមិនសូវជាបានគិតថា អាត្មា-
អញនឹងត្រូវមានពេលវេលារស់នៅតែឯង ដោយវត្ថុទាំង-
ឡាយនោះ មិនអាចនឹងនៅស្ថិតស្ថេរជាមួយអាត្មាអញជា
រៀងរហូតទៅបានឡើយ ។ បើថាបាននៅជាមួយ ក៏វាមិន
អាចប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្តប្រាថ្នារបស់យើងដែរ ព្រោះរបស់
ទាំងអស់វាស្ថិតនៅក្រោមច្បាប់ធម្មជាតិ វាប្រព្រឹត្តទៅតាម
ហេតុបច្ច័យរបស់វា ។

នៅក្នុងកងទុក្ខ ១២កង មានទុក្ខម្យ៉ាងកើតឡើង
ក្នុងចិត្ត គឺប្រាថ្នារបស់ណាហើយមិនបាននូវរបស់នោះ វា
រមែងជាទុក្ខតាមកម្លាំងនៃសេចក្តីប្រាថ្នាហ្នឹងឯង ។ ច្បាប់

ធម្មជាតិ គឺការប្រព្រឹត្តទៅតាមហេតុបច្ច័យ ព្រះសម្មា-
សម្ពុទ្ធទ្រង់ដាស់តឿនអំពីការពិតនៃធម្មជាតិនេះជារឿយ ។
ព្រះអង្គបន្ថែមផ្លូវហើយផ្លូវទៀត ដើម្បីឱ្យពុទ្ធបរិស័ទបាន
យល់ បានដឹងនូវសេចក្តីពិតនៃធម្មជាតិដែលជារបស់ធម្មតា
ហើយម្យ៉ាងទៀត ព្រះអង្គទ្រង់ទូន្មានឱ្យពុទ្ធបរិស័ទ សមា-
ទានកាន់យកនូវសម្មាទិដ្ឋិ ការយល់ត្រូវ ដឹងទាន់នូវហេតុ
បច្ច័យ ឱ្យជាទីតាំងនៃដំណើរផ្លូវ មិនគប្បីកាន់យកនូវ
សេចក្តីប្រាថ្នា ការចង់បានដោយតណ្ហា ឱ្យជាទីតាំងនៃ
ដំណើរផ្លូវឡើយ ។

ការបានយល់ដឹងនៅក្នុងហេតុ-បច្ច័យ គឺបានដឹងថា
អ្វីៗវាមិនប្រព្រឹត្តទៅតាមការចង់បានរបស់យើងទេ ប៉ុន្តែ
បើយើងត្រូវការឱ្យវាប្រព្រឹត្តទៅយ៉ាងណា យើងត្រូវដឹង
ហេតុ-បច្ច័យ ហើយប្រព្រឹត្តធ្វើនូវហេតុបច្ច័យនោះៗ ដើម្បី
ឱ្យសម្រេចផលយ៉ាងនោះតាមដែលយើងត្រូវការ កុំរវល់
តែប្រាថ្នា ឱ្យអ្វីៗប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្តចង់បាន គឺវាប្រព្រឹត្ត
ទៅមិនបានឡើយ ។

បុគ្គលដែលសម្លឹងមើលអ្វីៗទៅតាមហេតុ_បច្ច័យ
រមែងមានសេចក្តីស្ងប់ចិត្តផង និងបានជាឥស្សរៈលើខ្លួន
ឯងច្រើនឡើងផង បណ្តេញនូវកណ្តាមិនឱ្យចេះតែជា
ឥស្សរៈលើជីវិតរបស់ខ្លួនឡើយ ។

ជាទីបំផុតនៃជីវិតនេះ ទ្រព្យសម្បត្តិនិងញាតិមិត្ត
បងប្អូនជួយអ្វីក៏មិនបានដែរ ដូចជាកំពុងឈឺធ្ងន់នៅលើគ្រែ
សម្រាប់ស្លាប់ រហូតដល់ដៃជើងកម្រើកមិនបាន មាត់
និយាយមិនរួច ធ្វើអ្វីក៏មិនបាន អ្នកណាជួយក៏មិនបាន ដាក់
អាហារក៏មិនចូល បានត្រឹមតែបន្តក់ទឹកតែប៉ុណ្ណោះ ប៉ុន្តែអ្វី
ដែលនៅមានហើយអាចធ្វើការបាន គឺចិត្តហ្នឹងឯង ពេល
នោះ បើយើងធ្លាប់តែមាននូវសេចក្តីសុខ ដែលអាស្រ័យ
នឹងអាមិស គឺអ្វីៗនៅខាងក្រៅចិត្តរបស់ខ្លួនប៉ុណ្ណោះ យើង
រមែងមាននូវសេចក្តីទុក្ខ សេចក្តីក្តៅក្រហាយតែម្យ៉ាង។
ផ្ទុយមកវិញ បុគ្គលដែលបានហ្វឹកហាត់ចិត្តរបស់ខ្លួនដោយ
បញ្ហា ដឹងទាន់នូវសភាវៈពិត តាមដូចដែលបានពោលមក
ហើយនោះ គេអាចធ្វើចិត្តឱ្យមាននូវសេចក្តីស្ងប់គឺ **បស្សន្និ**

ដែលជាហេតុផលរបស់ សុខៈ និង សមាធិ កាលគេហាត់
ចិត្តទុកបានដោយល្អយ៉ាងនេះហើយ ទោះបីគេដេកឈឺ
ម្នាក់ឯងនៅលើគ្រែសម្រាប់ស្លាប់ ដែលអ្វីៗ ឬអ្នកណាៗក៏
ជួយមិនបានដែរនោះ គេក៏នៅតែមានសេចក្តីសុខស្ងប់ក្នុង
ចិត្តដដែល ។

នេះជាសេចក្តីសុខដែលជាឥស្សរៈ មានខ្លួនឯងជា
ទីពឹងចំពោះខ្លួនពិតប្រាកដ ដូច្នេះសូមពុទ្ធសាសនិកជន
សិក្សាឱ្យបានជ្រាបច្បាស់ថា ខ្លឹមសារពិតប្រាកដរបស់ជីវិត
ដែលយើងត្រូវការនោះ គឺជាអ្វី ។ យើងខំសន្សំនូវទ្រព្យ
សម្បត្តិផ្សេងៗមក ដើម្បីសេចក្តីសុខ ប៉ុន្តែសេចក្តីសុខក្នុង
ពេលជាទីបំផុតនោះគឺនៅក្នុងចិត្តរបស់យើង ដែលយើង
បានហ្វឹកហាត់អប់រំជារឿយៗរាល់ថ្ងៃមក ។ យើងត្រូវអប់រំ
សន្សំនូវ បសុទ្ធិ គឺសេចក្តីស្ងប់ ឱ្យជាប្រក្រតីធម្មតាក្នុង
ជីវិតប្រចាំថ្ងៃ មានជីវិតរស់នៅជាមួយនឹងបញ្ហា ដឹងទាន់
សភាវៈពិតបានយ៉ាងសម្បូរ មានសតិសព្វកាល ពិចារណា
ឃើញខន្ធលោក ដោយនូវសភាពសូន្យទទេចាកខ្លឹមទៀង

ខ្លឹមសុខ និងខ្លឹមខ្លួន សម្រេចបាននូវ បស្សន្ទិ សុខៈ និង សមាធិ ជាគោលធម៌ប្រចាំជីវិត និងជាសម្បត្តិដ៏មានតម្លៃ របស់យើង ហើយយើងមិនព្រមឱ្យអ្នកណាមកទម្លាយ ធ្វើ ឱ្យវិនាសបានឡើយ នេះឯងគឺជាខ្លឹមសារដ៏ពិតប្រាកដរបស់ ជីវិត ដែលយើងត្រូវការនោះ ។

ពេលដែលយើងបានជួបជាមួយនឹងអ្នកណា យើង ក៏បានទទួលនូវអារម្មណ៍ខាងក្រៅចូលមក ពេលខ្លះយើង ត្រូវអារម្មណ៍ដែលចូលមកនោះ បោកខ្ទប់ចិត្តរបស់យើង ដូចជា បានឮពាក្យរបស់អ្នកដទៃនិយាយស្តីបន្ទោសមកដល់ យើងជាដើម ដោយយើងខ្លះនូវស្មារតី និងខ្លះការតាំងចិត្ត រក្សានូវសម្បត្តិដ៏មានតម្លៃ ធ្វើឱ្យពាក្យសម្តីរបស់អ្នកដទៃ វាយទម្លាយនូវទ្រព្យសម្បត្តិដ៏មានតម្លៃរបស់យើងនោះ ឱ្យ វិនាសបាត់បង់ សេចក្តីរីករាយក្នុងកុសលក្តី សេចក្តីសុខ ស្ងប់ក្តី ចិត្តនឹងធីងក្តី ក៏បានសាបសូន្យអស់អំពីក្នុងចិត្តរលីង ពុំមានសល់ឡើយ ។

អនិដ្ឋារម្មណ៍ គឺអារម្មណ៍មិនជាទីប្រាថ្នា នៅក្នុង

ជីវិតរបស់យើងម្នាក់ៗ មានច្រើនណាស់ បើយើងមិនមាន
 ប្រក្រតីចម្រើនសតិទេ យើងមិនអាចនឹងសន្សំនូវសេចក្តី
 សុខស្តាប់កប់ទុកក្នុងសន្តានចិត្តបានឡើយ ព្រោះហេតុ
 ដូច្នោះ ទើបព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទ្រង់ត្រាស់សម្តែង ឱ្យសន្សំនូវ
 សេចក្តីសុខ តាមរយៈនៃការទូន្មានចិត្ត ជាទីបំផុតទ្រង់
 ត្រាស់ថា **ការអស់ទៅនៃគណ្ណាល្អៗអស់ទុក្ខវិនិច្ឆ័យ ។**

ចប់ខ្លឹមសារនៃសេចក្តីសុខ

សៀវភៅសិក្សាជួយដល់អ្នកអាន

សត្វគោក្របីជួយដល់អ្នកស្រែ ភ្លៀងធ្លាក់ត្រូវខែជួយដល់ដំណាំ
 រុក្ខជាតិឱ្យផលជួយដល់អ្នកដាំ បើរាំងរាប់ឆ្នាំបានអ្វីពិសា ។
 សីលជួយលំអដល់ជនគ្រប់វ័យ សង្ឃមានវិន័យជួយដល់សាសនា
 ស្តាប់ធម៌ដោយល្អជួយដល់បញ្ញា សៀវភៅសិក្សាជួយដល់អ្នកអាន ។

ដោយឧបាសក **គុយ សុធន**

ខ្លឹមសារនៃសំរេចនីយដ្ឋាន

នៅក្នុងមហាបរិនិព្វានសូត្រ ក្នុងបិដកលេខ ១៦ ទំព័រ ២៩៤ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់អានន្ទ សំរេជនីយដ្ឋាន (ទឹកនៃឯងដែលគួរឱ្យកើតសង្វេគ) ដែលគួរ ឃើញដល់កុលបុត្រអ្នកមានសទ្ធានេះមាន ៤កន្លែង ។

សំរេជនីយដ្ឋាន ៤កន្លែង តើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់អានន្ទ សំរេជនីយដ្ឋានដែលគួរឃើញ របស់កុលបុត្រអ្នកមានសទ្ធា ដោយរលឹកឃើញថា ព្រះតថាគតប្រសូតក្នុងទីនេះ ដូច្នោះ១ ម្ចាស់អានន្ទ សំរេជនីយដ្ឋាន ដែលគួរឃើញរបស់ កុលបុត្រអ្នកមានសទ្ធា ដោយរលឹកឃើញថា ព្រះតថាគត ត្រាស់ដឹងនូវអនុត្តរសម្មាសម្ពោធិញ្ញាណក្នុងទីនេះ ដូច្នោះ១ ម្ចាស់អានន្ទ សំរេជនីយដ្ឋានដែលគួរឃើញរបស់កុលបុត្រ អ្នកមានសទ្ធា ដោយរលឹកឃើញថា ព្រះតថាគតបាន សម្តែងនូវអនុត្តរធម្មចក្កក្នុងទីនេះ ដូច្នោះ១ ម្ចាស់អានន្ទ

សំរេជនីយដ្ឋានដែលគួរឃើញ របស់កុលបុត្រអ្នកមាន សទ្ធា
ដោយរលឹកឃើញថា ព្រះតថាគតបរិនិព្វាន ដោយ
អនុបាទិសេសនិព្វានធាតុក្នុងទីនេះ ដូច្នោះ១ ។ ម្នាលអានន្ទ
នេះឯង សំរេជនីយដ្ឋានដែលគួរឃើញ ៤កន្លែង របស់
កុលបុត្រអ្នកមានសទ្ធា ។

ម្នាលអានន្ទ ពួកភិក្ខុ ភិក្ខុនី ឧបាសក ឧបាសិកា
អ្នកមានសទ្ធា នឹងមកដោយរលឹកឃើញថា ព្រះតថាគត
ប្រសូតក្នុងទីនេះ ដូច្នោះក្តី ព្រះតថាគតត្រាស់ដឹងនូវ
អនុត្តរសម្មាសម្ពោធិញ្ញាណក្នុងទីនេះ ដូច្នោះក្តី ព្រះតថាគត
សម្តែងនូវអនុត្តរធម្មចក្កក្នុងទីនេះ ដូច្នោះក្តី ព្រះតថាគត
បរិនិព្វាន ដោយអនុបាទិសេសនិព្វានធាតុក្នុងទីនេះ ដូច្នោះ
ក្តី ម្នាលអានន្ទពួកជនណាមួយ នឹងបានដើរមកកាន់ទីចារិក
នៃចេតិយ ក៏មានចិត្តជ្រះថ្លា ប្រសិនបើធ្វើមរណកាលបែក
ធ្លាយរាងកាយទៅ ពួកជនទាំងអស់នោះ ខាងមុខអំពី
សេចក្តីស្លាប់ នឹងចូលទៅកាន់សុគតិភព ស្តីទៅលោក។

ពុទ្ធបរិស័ទទាំងឡាយ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទ្រង់ត្រាស់

សម្តែងអំពីស្ថានទីសំខាន់ៗ ៤កន្លែង គឺស្ថានទីដែលទ្រង់
ប្រសូតៗ ទ្រង់ត្រាស់ដឹងៗ ទ្រង់សម្តែងនូវធម្មចក្កៗ ទ្រង់
បរិនិព្វានៗ ហៅថា សំរេជនីយដ្ឋាន ៤កន្លែង ។

សំរេជ ក្នុងសេចក្តីដែលថា ជាគ្រឿងរំលឹកដាស់
ត្បឿនចិត្តឱ្យកើតសទ្ធានិងបញ្ញា ព្រោះថា កាលបើយើង
បានទៅដល់ស្ថានទីដែលហៅថា **សំរេជនីយដ្ឋាន** ៤កន្លែង
និងស្ថានទីសំខាន់ៗ ក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនាផ្សេងៗទៀតនោះ
វត្ថុដែលយើងគួរបាន ដោយសរុបមានពីរយ៉ាងគឺ សទ្ធា និង
បញ្ញា ។

ពុទ្ធបរិស័ទខ្លះបានចំពោះតែសទ្ធាប៉ុណ្ណោះ គឺការ
ជ្រះថ្លា និង ជំនឿរឹងរិតតែមាំទាំខ្លាំងក្លាឡើង ព្រមទាំង
កើតបីតិ រំភើបក្នុងចិត្ត ព្រឹរោមព្រិស្សក ដែលជាផល
សម្រេចបានមកអំពីសទ្ធាហ្នឹងឯង ។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏
ដោយ កាលបើបាននូវសទ្ធាមាំទាំខ្លាំងក្លាឡើងហើយនោះ
ក៏ឈ្មោះថាបានផលហើយ គ្រាន់តែមិនបានពេញលេញ
បរិបូណ៌ប៉ុណ្ណោះ បើឱ្យបានល្អគ្រប់គ្រាន់នោះគឺបាននូវ

បញ្ហាបន្ថែមផង ទើបជាការបានផលពេញលេញបរិបូណ៌។

ចញ្ញាច្បាប់ គឺការដឹង ការឃើញគតិធម្មតារបស់សង្ខារ បានដល់ការមិនទៀងទាត់ ការទ្រាំមិនបាន និងសភាពសូន្យទេ។ ជាការយល់ចូលចិត្តនូវសេចក្តីពិតរបស់ធម្មជាតិ ហើយក៏បានបង្ហោនយកធម៌មកបដិបត្តិ កម្ចាត់សេចក្តីស្រវឹងក្នុងរឿងផ្សេងៗ បញ្ហានេះជាឧបនិស្ស័យនៃការជាក់ច្បាស់ក្នុងសង្ខារធម៌ ព្រមទាំងញ៉ាំងជីវិតឱ្យរស់នៅដោយសេចក្តីមិនប្រមាទទៀតផង ។

ចញ្ញាច្បាប់ទៀត គឺបញ្ហានាំមកនូវការនឹករលឹកដល់ពាក្យទូន្មានប្រៀនប្រដៅរបស់ព្រះពុទ្ធជាអង្គម្ចាស់ និងនាំឱ្យមានការបដិបត្តិ តាមពាក្យទូន្មានប្រៀនប្រដៅនោះៗ ដោយការទាក់ទងនឹងស្ថានទីនីមួយៗ មានព្រះធម៌ទេសនាផ្សេងៗ ដែលព្រះអង្គទ្រង់បានត្រាស់សម្តែងទុកមក ។

ការបានដោយចំពោះនូវតួបញ្ហា វាអាស្រ័យទៅលើ **យោនិសោមនសិការ** គឺការចេះគិត ចេះពិចារណាហ្នឹង... ឯង ដូចជា ការគិតទៅក្នុងរឿងសំរេជនីយដ្ឋាន៤កន្លែង គឺ

កន្លែងទី១ជារឿងទាក់ទងនឹងការប្រសូត បានដល់ការ កើត
ហើយបន្តទៅជាទីបំផុតគឺកន្លែងទី៤ ជារឿងទាក់ទង
នឹងការបរិនិព្វាន បានដល់ការអស់ព្រះជន្ម ដោយមិនមាន
បដិសន្ធិជាបន្តទៀតឡើយ ។

ចំពោះការប្រសូត និង ការបរិនិព្វាននេះ បើ
និយាយអំពីជីវិតនៃព្រះអង្គក្នុងមួយអត្តភាព គឺជារបស់
សាមញ្ញដូចគ្រប់គ្នាដែរ បានដល់ ការកើត និងការស្លាប់ ។
អ្នកណាក៏ដោយដែលមានជីវិត គឺរមែងចាប់ផ្តើមពីការកើត
ហើយត្រូវមានសេចក្តីស្លាប់ជាទីបំផុត នេះគឺជាគតិធម្មតា
របស់ជីវិត មិនមែនមានចំពោះតែព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធនោះទេ
ប៉ុន្តែ យើងគួរជ្រាបថា ព្រះពុទ្ធជាអង្គម្ចាស់ មានបន្ថែមនូវ
សេចក្តីសំខាន់ពីរយ៉ាង នៅក្នុងរវាងការប្រសូតនិងការ
បរិនិព្វានរបស់ព្រះអង្គ ពីរយ៉ាងនោះបានដល់ *ការត្រាស់*
ដឹង១ និង ការសម្តែងនូវបឋមទេសនា១ នេះឯងជាផ្នែក
សំខាន់និងពិសេស ដែលធ្វើឱ្យព្រះជន្មឬជីវិតរបស់ព្រះអង្គ
មានភាពប្រសើរជាងជីវិតនៃសត្វទាំងឡាយ ។

ការត្រាស់ដឹងនោះ បើយើងសម្លឹងមើលឱ្យចំលើ អត្ថន័យសំខាន់ ក៏គឺការដែលព្រះពុទ្ធជាអង្គម្ចាស់ទ្រង់បាន សម្រេចនូវទិសដៅ ដែលព្រះអង្គទ្រង់បំណងប្រាថ្នាអស់ កាលដ៏យូរអង្វែងមកហើយហ្នឹងឯង នេះជាការសម្រេច នូវប្រយោជន៍ផ្ទាល់ព្រះអង្គ ធ្វើព្រះជន្មជីពរបស់ព្រះអង្គ ឱ្យប្រសើរខ្ពង់ខ្ពស់ជាទីបំផុត ដោយរកបុគ្គលណាប្រៀបឱ្យ ស្មើពុំបានឡើយ ។

ជាបន្តមក ការសម្តែងបឋមទេសនា គឺជាការ បំពេញនូវប្រយោជន៍ដើម្បីអ្នកដទៃ ដោយសេចក្តីថា ព្រះ- អង្គទ្រង់ប្រោសសត្វលោក ញ៉ាំងសត្វលោកឱ្យបានសម្រេច នូវប្រយោជន៍ តាមសមគួរដល់ឧបនិស្ស័យ ។

ប្រយោជន៍ទាំងពីរប្រការ បើពោលជាភាសាបាលី គឺ **អត្តទត្ត** និង **បរទត្ត** ។ ការត្រាស់ដឹងនោះ ជាការ សម្រេចដ៏យ៉ាងពេញលេញនូវ **អត្តទត្ត** ឬ **អត្តហិត** បាន ដល់ប្រយោជន៍ខ្លួន ចំណែកការសម្តែងនូវបឋមទេសនា ជាការចាប់ផ្តើមនៃការបំពេញ **បរទត្ត** ឬ **បរហិត** បាន

ដល់ប្រយោជន៍ដើម្បីអ្នកដទៃ ។

គោលធម៌ពីរយ៉ាងនេះ ជាខ្លឹមសារដ៏សំខាន់នៅក្នុង
ការបដិបត្តិធម៌របស់ពុទ្ធបរិស័ទយើង ព្រះពុទ្ធជាអង្គម្ចាស់
ទ្រង់ត្រាស់សម្តែងជារឿយៗ ឱ្យពុទ្ធបរិស័ទបំពេញនូវ
ប្រយោជន៍សម្រាប់ខ្លួនឯង និងប្រយោជន៍សម្រាប់អ្នក ដទៃ
។ ប្រយោជន៍ទាំងពីរយ៉ាងនេះជាប់ទាក់ទងគ្នា គឺថា
បុគ្គលដែលអាចនឹងបំពេញនូវប្រយោជន៍ ឱ្យដល់អ្នកដទៃ
បានយ៉ាងល្អនោះ ត្រូវតែកសាងខ្លួន ញ៉ាំងប្រយោជន៍របស់
ខ្លួនឱ្យបានចម្រើនជាមុនសិន ។ ទូន្មានអ្នកដទៃផង តម្កល់
ខ្លួនដោយប្រពៃដើម្បីជាគំរូផង បើយើងរឹតតែបានសម្រេច
នូវប្រយោជន៍ខ្លួនឯងច្រើនប៉ុណ្ណា យើងក៏រឹតតែញ៉ាំង
ប្រយោជន៍ឱ្យដល់អ្នកដទៃបានសម្រេចច្រើនប៉ុណ្ណោះដែរ។

ប្រយោជន៍ខ្លួនឯង គឺខ្លួនឯងមានសតិបញ្ញា មាន
ភាពភ្ញៀវក្លា មានការអង់អាច មានសេចក្តីសុខ មានជីវិត
ស្ងប់រម្ងាប់ ។ ប្រយោជន៍ខ្លួនឯងនេះ គឺជាទីតាំងដ៏មាំក្នុង
ការបំពេញប្រយោជន៍ឱ្យដល់អ្នកដទៃទៀត ព្រោះហេតុ

នេះ ទើបមាននូវគុណសម្បត្តិរបស់ព្រះអរហន្តដែលថា ជា
បុគ្គលបានសម្រេចនូវប្រយោជន៍របស់ខ្លួនហើយ រហូត
ដល់មិនមានកិច្ចអ្វីដើម្បីខ្លួនឯងទៀតឡើយ ពោលគឺមាន
សីលសមាធិបញ្ញាបរិបូណ៌ហើយ ឯសេចក្តីសុខស្ងប់ ភាព
ជាឥស្សរៈលើតណ្ហា ក៏ត្រូវបានសម្រេចពេញលេញគ្រប់
គ្រាន់ទាំងអស់ផងដែរ។ កាលបើមាននូវសេចក្តីចម្រើនដល់
ព្រមក្នុងខ្លួនយ៉ាងនេះហើយ ក៏នាំយកនូវសេចក្តីចម្រើន
ទាំងនោះ មានសេចក្តីសុខស្ងប់ជាដើម ទៅផ្សព្វផ្សាយ
ចែកចាយឱ្យដល់អ្នកដទៃផង ដោយមេត្តាករុណាភាពទៅ ។

ស្ថានទីដែលព្រះពុទ្ធជាអង្គម្ចាស់ត្រាស់ដឹង និង
ស្ថានទីប្រកាសនូវបឋមទេសនា គឺជាស្ថានទីសម្រាប់ឱ្យ
ពុទ្ធបរិស័ទនឹករលឹកដល់ប្រយោជន៍ទាំងពីរយ៉ាង ដូចបាន
សម្តែងបញ្ជាក់រួចហើយ ។ ស្ថានទីដែលទ្រង់ប្រសូតៗ
ស្ថានទីដែលព្រះពុទ្ធជាអង្គម្ចាស់ត្រាស់ដឹង១ និង ស្ថានទី
ដែលព្រះអង្គទ្រង់បរិនិព្វាន១ គឺជាស្ថានទីដែលធ្វើឱ្យយើង
នឹកឃើញដល់ថ្ងៃ១៥កើតខែពិសាខ ព្រោះថ្ងៃ ១៥កើត ខែ

ពិសាខ គឺជាថ្ងៃព្រះអង្គទ្រង់ប្រសូត ទ្រង់ត្រាស់ដឹង និង ទ្រង់បរិនិព្វាន ។

មានថ្ងៃសំខាន់មួយទៀតខាងឆ្នាំព្រះពុទ្ធសាសនា គឺ ថ្ងៃ១៥កើតខែអាសាឍ ដែលជាថ្ងៃព្រះអង្គទ្រង់សម្តែងនូវ បឋមទេសនា។ នៅថ្ងៃ១៥កើតខែអាសាឍនេះ ពុទ្ធបរិស័ទ យើងគួរតែនាំគ្នាប្រារព្ធធ្វើនូវពិធីគោរពបូជា ឱ្យបានឱឡា- រិក គគ្រឹកគគ្រេង ដូចវិសាខបូជា ឬមាយបូជាដែរ បើបាន ដូចនេះ ពុទ្ធបរិស័ទយើងត្រូវមានថ្ងៃបូជាមួយទៀត គឺ **អារាណ្ណបូជា** (បូជានៅក្នុងថ្ងៃ ១៥កើត ខែអាសាឍ) ។

ថ្ងៃ១៥កើតខែអាសាឍបន្ទាប់ពីការត្រាស់ដឹង គឺជា ថ្ងៃដែលយើងត្រូវនឹករលឹកឃើញ ដល់ការចាប់ផ្តើមប្រោស សត្វលោក របស់ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ។ ការនឹករលឹកឃើញ យ៉ាងនេះ រមែងធ្វើឱ្យពុទ្ធបរិស័ទយើង តាំងចិត្តអធិដ្ឋាន កសាងខ្លួនឱ្យបានមាំមាំ និងតាំងចិត្តជួយអ្នកដទៃឱ្យបាននូវ ប្រយោជន៍ យ៉ាងហោចណាស់ក៏មិនបានគិតបៀតបៀន អ្នកដទៃដែរ ។

ក្នុងដំណើរជីវិតរបស់ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ យើងឃើញ
កិច្ចសំខាន់ៗនៅក្នុងថ្ងៃ១៥កើតខែអាសាឍ ក្រៅអំពីការ
ត្រាស់សម្តែងបឋមទេសនានោះ មាន៤ទៀតគឺ ÷

- ១- ព្រះអង្គទ្រង់យាងចុះចាប់បដិសន្ធិ
- ២- ព្រះអង្គទ្រង់យាងចេញទៅបួស
- ៣- ព្រះអង្គទ្រង់ចាប់ផ្តើមឱ្យមានព្រះសង្ឃ
- ៤- ព្រះអង្គទ្រង់សម្តែងយមកប្បាដិហារិយ៍ ។

ដូច្នេះ រួមទៅជា៥មុខ ដែលជាកិច្ចសំខាន់ៗនៅក្នុង
ថ្ងៃ១៥កើតខែអាសាឍ ។

ជាបន្តទៅទៀតនេះ យើងនឹងបាននូវបញ្ហាចាកការ
ពិចារណា អំពីរូបកាយ និងធម្មកាយ ។ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ
ទ្រង់ប្រសូតនៅក្នុងព្រៃលុម្ពិនី គឺជាការប្រាកដឡើងនៃ
ព្រះរូបកាយរបស់ព្រះអង្គ ។ ព្រះរូបកាយរបស់ព្រះអង្គ
ដែលជាព្រះសិទ្ធិត្ថនេះ មានសេចក្តីសំខាន់ដ៏យ៉ាងក្រៃលែង
ព្រោះថា ដោយអាស្រ័យនូវព្រះរូបកាយនេះឯង ទើបភាព
ជាព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធអាចកើតឡើងបាន ។ កាលព្រះសិទ្ធិត្ថ

ទ្រង់បំពេញនូវសេចក្តីព្យាយាម ក៏អាស្រ័យព្រះរូបកាយ
នេះឯងដែរ បំពេញនូវសេចក្តីព្យាយាមនោះ ហើយបន្តពី
ការព្យាយាមទៅ ក៏បានអាស្រ័យនូវព្រះរូបកាយហ្នឹងឯង
ទៀត ក្នុងការទទួលនូវព្រះសព្វញ្ញតញ្ញាណ ត្រាស់ដឹងជា
ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ បានសេចក្តីថា ទ្រង់អាស្រ័យនូវព្រះរូប-
កាយនេះ ទើបអាចញ៉ាំងនូវព្រះ **ធម្មកាយ** ឱ្យប្រាកដឡើង
បាន ។

ធម្មកាយរបស់ព្រះអង្គ បានប្រាកដឡើងនៅក្រោម
ដើមព្រះមហាពោធិ៍នៅពុទ្ធគយា នុ៎ះគឺជាការត្រាស់ដឹង
ដូច្នោះ សំរេជនីយដ្ឋានទី១ ជាទីប្រាកដឡើងនៃព្រះរូបកាយ
ឯចំណែក សំរេជនីយដ្ឋានទី២ ស្ថានទីត្រាស់ដឹង គឺជាទី
ប្រាកដឡើងនៃព្រះធម្មកាយ ។

ធម្មកាយ ក៏គឺជំនុំ ឬកងនៃធម៌ ។ កាលដែលព្រះពុទ្ធ
ជាអង្គម្ចាស់ទ្រង់អាស្រ័យនូវព្រះរូបកាយ បានញ៉ាំងនូវ
ព្រះធម្មកាយឱ្យប្រាកដ គឺជាចំណែកនៃប្រយោជន៍របស់
ព្រះអង្គ ហើយបន្តទៅទៀតនោះ ព្រះអង្គទ្រង់បានយាង

ទៅកាន់ទីចារិក ញ៉ាំងព្រៃសិបតនមិតទាយវ៉ែន ដែលជា
សំរេជនីយដ្ឋានទី៣ ឱ្យបានជាកន្លែងចាប់ផ្តើមប្រកាស
ផ្សព្វផ្សាយនូវព្រះធម្មកាយ ។

សំរេជនីយដ្ឋានទី៣នេះ ព្រះអង្គទ្រង់បានប្រកាស
ផ្សព្វផ្សាយនូវព្រះធម្មកាយរបស់ព្រះអង្គ ឱ្យកើតឡើងដល់
អ្នកដទៃផង ដោយមានបុគ្គលជាបន្ទាល់សាក្សីមុនដំបូង គឺ
ព្រះអញ្ញាកោណ្ឌញ្ញៈ អ្នកបាននូវធម្មចក្កភ្នែកឃើញធម៌ ។

ព្រះអញ្ញាកោណ្ឌញ្ញៈជាមនុស្សបាននូវព្រះធម្មកាយ
(ពោធិបក្ខិយធម៌៣៧ប្រការ) មុនដំបូងបង្អស់បន្ទាប់អំពី
ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាអង្គម្ចាស់ ហើយបានឧបសម្បទាជា
ឯហិភិក្ខុមុនគេទៀត នៅក្នុងថ្ងៃបានសម្រេចព្រះធម្មកាយ
ហ្នឹងឯង គឺថ្ងៃ១៥កើត ពេញបូណ៌មី ខែអាសាឍ
ដែលជាថ្ងៃ **កំណើតព្រះសង្ឃ** ។

ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ បានធ្វើព្រះធម្មកាយឱ្យប្រាកដ
ឡើងក្នុងលោក ដោយការផ្សព្វផ្សាយចេញទៅកាន់អ្នក ដទៃ
។ កាលព្រះធម្មកាយបានប្រាកដក្នុងលោកហើយ និង

ព្រះរូបកាយបានបំពេញកិច្ចយ៉ាងបរិបូណ៌ហើយ ព្រះរូប-
កាយនោះ ក៏បានទៅដល់ទីបំផុតនៅឯសំវេជនីយដ្ឋានទី៤
គឺស្ថានទីបរិនិព្វានក្នុងនគរកុសិនារា ។

ព្រះរូបកាយ បានធ្វើកិច្ចឱ្យព្រះធម្មកាយប្រាកដដល់
សត្វលោកហើយ ព្រះរូបកាយក៏រលត់ទៅ បែកធ្លាយទៅ
ចោលព្រះធម្មកាយ (ពោធិបក្ខិយធម៌) ទុកឱ្យជាប្រយោជន៍
ដល់សត្វលោកតទៅ ។ ព្រះធម្មកាយនេះពុំទាន់បានសាប-
សូន្យអស់ទេ តាមព្រះរូបកាយនោះឡើយ នេះឯងជាការ
ទំនាក់ទំនងរវាងព្រះរូបកាយ និង ព្រះធម្មកាយ ។

គួរចាំទុកថា ក្នុង៤ស្ថាននោះ ផ្ដើមដំបូងព្រះរូប-
កាយប្រាកដ នៅនាទីប្រសូត ។ ដោយអាស្រ័យនូវព្រះ-
រូបកាយ ព្រះធម្មកាយក៏បានប្រាកដឡើង នៅនាព្រះពោធិ-
ព្រឹក្សពុទ្ធកាយស្ថានទីត្រាស់ដឹង ហើយក៏ធ្វើនូវព្រះធម្មកាយ
នោះ ឱ្យសុសសាយខ្លួនខ្លាយផ្សាយជាទូទៅ ដើម្បីជា
ប្រយោជន៍ដល់សត្វលោក នៅព្រៃឥសិបតនមិតទាយវ័ន ។
កាលបានបំពេញកិច្ចនាទីចប់សព្វគ្រប់ហើយ ព្រះរូបកាយ

ក៏បានបែកធ្លាយនៅនានគរកុសិនារា បានចាកចោល
ព្រះធម្មកាយទុកឱ្យស្ថិតនៅរហូតតមក ។

ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទ្រង់ត្រាស់ថា « បុគ្គលណាឃើញ
តថាគត បុគ្គលនោះឃើញធម៌ បុគ្គលណាឃើញធម៌
បុគ្គលនោះឃើញតថាគត » ការឃើញធម៌ គឺឃើញការ
ពិតនៃជីវិត (បដិច្ចសមុប្បាទធម៌) អ្នកដែលបានឃើញធម៌
ដោយបញ្ញាចក្ក គឺជាអ្នកមាននូវចំណែកនៃព្រះធម្មកាយ
ដូច្នោះ ទើបអ្នកឃើញធម៌ក៏រមែងបានឃើញនូវព្រះសម្មា-
សម្ពុទ្ធដោយពិតដែរ គឺជាការឃើញដោយញាណចក្ក ។

សូម្បីក្នុងសម័យកាលដែលព្រះអង្គគង់ព្រះជន្មនៅ
ឡើយក៏ដោយ អ្នកដែលឃើញព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធដោយពិត គឺ
ត្រូវឃើញដោយញាណចក្កតែប៉ុណ្ណោះ ព្រោះមិសចក្ក
(ភ្នែកសាច់ធម្មតានៃសត្វលោកទាំងពួង) ឃើញបានត្រឹម
តែរូបារម្មណ៍គឺពណ៌របស់រូបកាយប៉ុណ្ណឹងឯង មិនអាច
ឃើញនូវព្រះធម្មកាយបានឡើយ ។

ព្រះធម្មកាយជាភាសាបាលី ប្រែថា កង ឬទីជំនុំ

ទីប្រជុំរួមនៃព្រះធម៌ ចំណែករូបកាយ គឺជាទីប្រជុំ ឬកងនៃ
រូបធម៌ ពោលគឺ ដី ទឹក ភ្លើង ខ្យល់ មកប្រជុំគ្នាយ៉ាងមាន
របៀប ដោយអំណាចការចាត់ចែងរបស់កម្ម ចិត្ត ឧតុ និង
អាហារ ទើបបានកើតជារូបកាយឡើង ។

ព្រះធម្មកាយ គឺជាព្រះធម៌ដែលជាធម្មតារបស់
ធម្មជាតិ ប៉ុន្តែ ព្រះធម៌បានកើតមកដើម្បីជាប្រយោជន៍ដល់
សត្វលោក កាលបើមានការប្រជុំគ្នានូវព្រះធម៌ទាំងនោះ
ហើយ ដោយអាស្រ័យការយល់ចូលចិត្ត និងការប្រព្រឹត្ត
បដិបត្តិ ។ កាលបើយើងយល់ចូលចិត្តចំពោះព្រះធម៌ដោយ
បញ្ញាហើយ ព្រះធម៌ក៏បានមកជាកាយរបស់យើងផងដែរ
តែជានាមកាយ ដោយឡែកអំពីរូបកាយ ។

កាលដែលមានគុណធម៌ សេចក្តីល្អ មកប្រកបគ្នា
បន្តិចម្តងៗ យើងក៏នឹងមាននូវជំនុំ ឬកងនៃព្រះធម៌កើត
ក្នុងខ្លួនយើងច្រើនឡើងៗដែរ បើយើងប្រព្រឹត្តបដិបត្តិតាម
គោលរបស់មេត្តា យើងក៏មាននូវមេត្តាចូលមកដើម្បីធ្វើ
ការប្រជុំ យើងបំពេញនូវករុណា ករុណាក៏ចូលមក យើង

បំពេញនូវមុទិតា និងឧបេក្ខា មុទិតានិងឧបេក្ខាក៏ចូលមក
ឬបើយើងបំពេញនូវឥន្ទ្រិយ យើងមានសទ្ធាជាអង្គមួយ
យើងមានវិរិយៈជាអង្គមួយ យើងមានសតិជាអង្គមួយ
យើងមានសមាធិជាអង្គមួយ យើងមានបញ្ញាជាអង្គមួយ
អង្គធម៌ទាំងអស់ក៏ចូលមករួមប្រជុំជាព្រះធម្មកាយ ព្រះ
ធម្មកាយក៏ប្រាកដច្រើនឡើងៗជាលំដាប់ រហូតបានជា
ព្រះធម្មកាយដ៏មាំទាំ គឺលោកុត្តរធម៌ ។

ព្រះធម្មកាយនេះមិនមានរូបរាង ព្រោះបើជារូប
រាង គឺជារូបកាយ រីឯរូបកាយនោះក៏បានពោលហើយថា
ជាទីប្រជុំនៃរូបធម៌ ចំណែកព្រះធម្មកាយនេះជាទីប្រជុំនៃ
នាមធម៌ ។ ព្រះធម្មកាយគឺជានាមធម៌សុទ្ធ ព្រោះហេតុ នេះ
ព្រះធម្មកាយគឺជានាមកាយហ្នឹងឯង ប៉ុន្តែ នាមកាយ
ជាសព្វទូលំទូលាយ អាចជាកុសលក៏បាន អាចជាអកុសល
ក៏បាន និងអាចជាអព្យាក្រឹតក៏បាន ។

ព្រះធម្មកាយ ចាប់ផ្តើមដោយកុសលធម៌ មកប្រជុំ
គ្នាច្រើនឡើងៗ ជាទីបំផុត ក៏បានទៅជាលោកុត្តរកុសល

រួចហើយក៏បានតាំងនៅជាអព្យាក្រឹត ស្ថិតក្នុងហឫទ័យនៃ
ព្រះអរហន្ត ។ ព្រះធម្មកាយមានកិច្ចកម្ចាត់កម្ចាយនូវពួក
ធម៌ជាអកុសលឱ្យរលត់អស់អំពីសន្តាន ទើបបានស្ថិតជា
អព្យាក្រឹតក្នុងជីវិតរបស់ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ដូច្នោះ ការផ្សព្វ-
ផ្សាយនូវព្រះធម្មកាយ គឺត្រូវផ្សព្វផ្សាយតាមរយៈនៃព្រះ
ធម៌ទេសនារបស់ព្រះអង្គ ។

ពុទ្ធបរិស័ទ ត្រូវធ្វើការយល់ចូលចិត្តឱ្យបានច្បាស់
អំពីព្រះធម្មកាយ កុំយល់ច្រឡំថាព្រះធម្មកាយមានរូបរាង
យ៉ាងនេះ ឬយ៉ាងនោះ ។ សេចក្តីនេះលើកយកមក
អធិប្បាយ ដោយអាស្រ័យមានទំនាក់ទំនងគ្នាជាមួយនឹង
ខ្លឹមសារនៃសំវេជនីយដ្ឋាន៤កន្លែង ដូចដែលបានពោល
មកហើយ ។

ការស្វែងរកនូវប្រយោជន៍ ដោយការពិចារណា
ស្វែងយល់អំពីអត្ថន័យខ្លឹមសារនៃសំវេជនីយដ្ឋាន បានច្រើន
ប៉ុណ្ណាៗ គឺអាស្រ័យនៅលើយោនិសោមនសិការហ្នឹង ឯង
ដូចបានបញ្ជាក់ពីខាងដើមហើយ និង ទាំងអស់

ប្រមូលមក ប្រយោជន៍ដែលសម្រេចបានពីសំរេងនិយដ្ឋាន
បានដល់ សទ្ធា និង បញ្ញា ។

ពុទ្ធបរិស័ទគ្រប់ព្រះអង្គគ្រប់គ្នា រមែងបាននូវ
ប្រយោជន៍អំពីសំរេងនិយដ្ឋាន៤កន្លែង បាននូវគតិធម៌
សម្រាប់នាំយកមកពិចារណា និងប្រព្រឹត្តបដិបត្តិ ដើម្បី
ឱ្យកើតផលល្អដល់ជីវិតរបស់ខ្លួនច្រើនឡើងៗ គឺវាស្ថិត
នៅលើឧបនិស្ស័យរបស់ពុទ្ធបរិស័ទ គ្រប់ព្រះអង្គគ្រប់គ្នា
ហ្នឹងឯង ។

ចប់ខ្លឹមសារនៃសំរេងនិយដ្ឋាន

សុរិយាចន្ទ្រា និងព្រះធម្មា	
សុរិយាបំភ្លឺត្រឹមតែពេលថ្ងៃ	ចន្ទពេញចូណិមីបំភ្លឺពេលយប់
រីងព្រះធម៌សែនល្អលើសលប់	បំភ្លឺថ្ងៃយប់ឥតបង់រស្មី ។
បំភ្លឺដល់ជនដែលប្រព្រឹត្តល្អ	គោរពព្រះធម៌សន្សំបារមី
រក្សាកិត្តិយសរស់នៅមានន័យ	ទោះចាប់ភព្វីក៏មិនងងឹត ។
	ដោយឧបាសក គុយ-សុផន

ខ្លឹមសារនៃការបួស

ការចេញចាកផ្ទះចូលកាន់ផ្នួសបួសជាបញ្ចូល នៅ
ក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនា គឺដោយអាស្រ័យសទ្ធានិងធន្ទៈ
ក្នុងការប្រព្រឹត្តបដិបត្តិ តាមពាក្យប្រៀនប្រដៅរបស់ព្រះ-
ពុទ្ធជាអង្គម្ចាស់ មានបំណងសិក្សាអប់រំនៅក្នុងព្រះធម៌
វិន័យ នេះជាឧបនិស្ស័យដ៏ប្រពៃខ្ពង់ខ្ពស់ ឈានចូលទៅរក
ខ្លឹមសារនៃការបួស ។

ដើម្បីឱ្យការបួសបានសម្រេចនូវប្រយោជន៍ យ៉ាង
ពិតប្រាកដនោះ ត្រូវតែយល់ឱ្យច្បាស់អំពីខ្លឹមសារនៃការ
បួស សូម្បីតែពាក្យថា « ការបួស » ឬពាក្យថា « បញ្ចវិញ្ញាណ »
ក៏ត្រូវតែយល់ដឹង ។

បញ្ចវិញ្ញាណ ឬការបួសនេះ តាមការសំគាល់ជាទូទៅ គឺ
មានមកជាយូរយារហើយ តាំងតែមុនព្រះពុទ្ធសាសនា
កើតឡើងម៉្លោះ ។ នៅក្នុងពពួកមនុស្សទាំងឡាយ មាន

មនុស្សខ្លះចេះគិតពិចារណា សម្លឹងឃើញជីវិតរបស់មនុស្ស
ទាំងឡាយនៅក្នុងសង្គម មានការប្រព្រឹត្តទាំងល្អ ទាំង
អាក្រក់ ពេលខ្លះសង្គមក៏មានសេចក្តីចម្រើន ពេលខ្លះក៏
មានការសាបសូន្យ និងផ្លាស់ប្តូរប្រែប្រួលទៅជាប្រការ
ផ្សេងៗ មិនមានការទៀងទាត់ពិតប្រាកដ រកសារៈនិង
សេចក្តីសុខឱ្យថិតថេរពុំបានឡើយ ។

ការមានជីវិតរស់នៅកណ្តាលនៃសង្គម ក្រៅអំពី
សេចក្តីក្រវល់ក្រវាយ និងក្រៅអំពីរកសេចក្តីសុខចាកការ
ស្ងប់បានដោយលំបាកហើយនោះ វានៅមានសភាពមិន
ប្រសើរម្យ៉ាងទៀត គឺការមិនងាយមានឱកាសក្នុងការស្វែង
រកសេចក្តីពិតនៃជីវិត មិនងាយនឹងដុសខាត់សម្អាតចិត្តឱ្យ
ផុតចាកពីការសៅហ្មង ព្រោះហេតុដូច្នោះ ទើបមាន
មនុស្សខ្លះចេញចាកអំពីសង្គមមនុស្ស ហើយទៅនៅក្នុង
ទីឆ្ងាយ ដើម្បីឱ្យមានសេចក្តីសុខស្ងប់ និងមានពេលគិត
ពិចារណាស្រាវជ្រាវរកសេចក្តីពិត ដោយមិនមានការ
រំខានអំពីរឿងកង្វល់ផ្សេងៗ ដែលទាក់ទងជាមួយមនុស្ស

ដទៃទៀត ។

ដោយការដកខ្លួន ចេញអំពីសង្គមមនុស្សហ្នឹងឯង ទើបមានការកើតឡើងនូវបញ្ហាគឺការបួស មានការមិន គ្រប់គ្រងផ្ទះ រស់នៅក្នុងព្រៃធំ និងទីស្ងាត់ផ្សេងៗទៀត មានគុហាភ្នំជាដើម រហូតដល់រកឃើញផ្លូវនៃសេចក្តីសុខ ស្ងប់ ចូលកាន់ឈានសមាបត្តិ ស្ងប់ចាកកាមរាគៈ មិន ក្រវល់ក្រវាយនៅក្នុងរឿងរបស់មនុស្សលោកឡើយ ។

ការស្វែងរកទីពឹង និងខ្លឹមសាររបស់ជីវិត ព្រម ដោយសេចក្តីសុខស្ងប់ក្នុងចិត្តយ៉ាងនេះ បានមានមកជា លំដាប់ និងមានជាសក្ខីភាពបញ្ជាក់អំពីភាពជាឥស្សរៈលើ កាមតណ្ហា និងបញ្ជាក់ប្រាប់អំពីមាត់ ដែលត្រូវចេញចាក អំពីជរា ព្យាធិ និងមរណៈ រហូតដល់សម័យព្រះសិទ្ធត្ថ បរមពោធិសត្វ ព្រះអង្គទ្រង់ប្រសូតនៅព្រៃលុម្ពិនី ។

មុនដំបូង ព្រះសិទ្ធត្ថក៏ស្ថិតនៅនាកណ្តាលហ្នឹងនៃ ពពួកជន កណ្តាលកាមគុណក្នុងព្រះបរមរាជវាំងដែរ និង មាន ការខ្វល់ខ្វាយ ជាមួយនឹងរឿងស្វែងរកសេចក្តីសុខ

អំពីវត្ថុទាំងឡាយ ដែលហៅថាកាមសុខហ្នឹងឯង ក្នុងនោះ
ព្រះបាទសិរីសុទ្ធោទនៈ ជាព្រះបិតា បានចាត់ចែងនូវវត្ថុ
កាមគុណដ៏ប្រណិតសម្រាប់ទាក់ចិត្តព្រះអង្គផងដែរ ។

ក្រោយមក ព្រះសិទ្ធត្ថទ្រង់បានឃើញថា ការដែល
នឹងនៅតាមគ្នា កើតមកហើយក៏ចាស់ ហើយក៏ឈឺស្លាប់
ទៅតាមគ្នា វិលវល់ចុះឡើងដូចនេះ វាជាការដែលគួរឱ្យ
រង្អៀសណាស់ រកខ្លឹមសារអ្វីមិនមានឡើយ ។ ក្នុងទីបំផុត
ព្រះសិទ្ធត្ថបរមពោធិសត្វ ទ្រង់បានពិចារណារកផ្លូវថា ធ្វើ
យ៉ាងណាទើបអាចរកឃើញសេចក្តីពិតនៃជីវិត និងបាន
រួចផុតចាកចាស់ឈឺស្លាប់ ។

ការមានជីវិតរស់នៅកណ្តាលសេចក្តីខ្មោយខ្វល់ ក្នុង
សង្គមនោះ មិនមានអំណោយឱកាសឡើយ ព្រោះជីវិត
គ្រប់គ្រងផ្ទះ មានការហួងហែងកង្វល់ស្មុគស្មាញ មាន
រឿងរ៉ាវរូបវិកជុំជិតខ្លួន « សម្មាធារ ឃរាវាសោ
ជីវិតគ្រប់គ្រងផ្ទះមានសភាព ចង្អៀត » ។

ទ្រង់បានឃើញថា ការចេញទៅបួស ដូចយ៉ាង

អ្នកបួសដែលមានក្នុងសម័យនោះឯង គឺជាអ្នកបួសបន្តគ្នា
តាំងតែអំពីសម័យបុរាណកាលដ៏យូរលង់មក ជាផ្លូវចេញ
ដ៏ល្អ « ឆន្ទោភវសោ បព្វជ្ជា ការបួសគឺជាការចេញ
ទៅកាន់ទីវាលស្រឡះដ៏ក្រៃលែង មានសេរីភាព ទៅកាន់
ទីណាក៏បាន » ទើបទ្រង់សម្រេចព្រះទ័យ លះបង់សភាព
នៃជីវិតក្នុងព្រះបរមរាជវាំង ហើយស្តេចចេញបួសបំពេញ
នូវនេក្ខម្មតារមីជាចុងក្រោយ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ស្វែងរកការ
ចេះដឹង អំពីសំណាក់អ្នកបួសផ្សេងៗ និងទ្រង់ប្រព្រឹត្ត
បដិបត្តិតាមផ្លូវរបស់អ្នកបួសទាំងនោះ គ្រប់បែបយ៉ាង ។

ព្រះអង្គទ្រង់យាងទៅសាកល្បង តាមផ្លូវបដិបត្តិ
របស់អ្នកបួសក្នុងសម័យនោះ ជាទីបំផុតទ្រង់បានជ្រាបថា
លទ្ធិរបស់អ្នកបួសទាំងអស់នោះ ព្រមទាំងបូសិ តាបស
ផ្សេងៗ មិនមែនជាផ្លូវដែលនឹងនាំឱ្យបានសម្រេចនូវការ
ចេះដឹងដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ ដើម្បីផុតចាកអំពីជរាមរណៈឡើយ ទើប
ព្រះអង្គស្វែងរកផ្លូវដោយព្រះអង្គឯងផ្ទាល់ ហើយព្រះអង្គ
ក៏បានត្រាស់ដឹងនៅថ្ងៃ១៥កើតពេញបូណ៌មីខែពិសាខ មុន

ព្រះអង្គបរិនិព្វាន៤៥ឆ្នាំ ក្នុងព្រះជន្មព្រះអង្គ៣៥ព្រះវស្សា។

កាលដែលព្រះអង្គបានត្រាស់ដឹងហើយ ទ្រង់ក៏បាន
នាំយកនូវព្រះធម៌មកផ្សព្វផ្សាយ ទូន្មានប្រៀនប្រដៅដល់
សត្វលោក ។ អ្នកដែលមានសទ្ធាព្រមដោយឧបនិស្ស័យ
ជាមួយនឹងព្រះអង្គ បានយល់អំពីជីវិតពិត ហើយបានយល់
ចូលចិត្តអំពីគោលនៃសេចក្តីល្អផ្សេងៗ ដែលសម្រាប់ញ៉ាំង
ជីវិតឱ្យបានដល់នូវសេចក្តីសុខ សេចក្តីចម្រើន ក៏បានមក
សូមប្រព្រឹត្តបដិបត្តិជាមួយព្រះអង្គ ដោយការលះបង់នូវ
ផ្ទះសំបែង ឈប់នៅគ្រប់គ្រងផ្ទះ ដែលហៅថាចេញបូស
ហ្នឹងឯង ។

ការបូសគឺ **បព្វជ្ជា** នេះ ប្រែយកសេចក្តីងាយៗ ថា
ការរៀនចាកនូវបាបអកុសលផ្សេងៗដោយទូទៅ ។ គឺ
ជាការហ្វឹកហាត់អប់រំខ្លួនឯង ព្រោះថាអកុសលមិនមែន
ជារបស់ដែលងាយក្នុងការលះបង់នោះទេ ពេលខ្លះលះ
បានតែខាងក្រៅ ប៉ុន្តែនៅខ្វល់ខាងក្នុង លះបានផ្លូវកាយ
ផ្លូវវាចាហើយ តែកិលេសនៅប្រជុំគ្នាក្នុងចិត្ត របៀបដូច

សត្រូវប្រមូលកម្លាំងទ័ព ដូច្នោះក្នុងការធ្វើសង្គ្រាមជាមួយ
សត្រូវគឺកិលេស ត្រូវមានការហ្វឹកហាត់អប់រំទូន្មានខ្លួនដ៏
យ៉ាងហ្មត់ចត់ក្រៃលែង ។ ការបួសនេះទើបជាការហ្វឹក-
ហាត់អប់រំខ្លួនឱ្យបានហ្មត់ចត់ បរិសុទ្ធស្អាត ជាការសិក្សា
ព្យាយាម ដុសខាត់កម្លាត់កិលេសគ្រឿងសៅហ្មងចិត្ត និង
សេចក្តីអាក្រក់ផ្សេងៗឱ្យខ្ចាត់ខ្ចាត់អស់ទៅ ។

កិលេសតួសំខាន់ដែលប្រាកដច្បាស់ គឺការឃើញតែ
ពីខ្លួនឯង ដែលធ្វើឱ្យមនុស្សស្វែងរកតែគ្រឿងសេពសោយ
ដើម្បីយកមកផ្តាច់ផ្តុនខ្មោចកិលេសក្នុងខ្លួនហ្នឹងឯង ។សត្វ
លោកីរករាយវង្វេងវង្វាន់នៅក្នុងកាមគុណ នាំគ្នាពោល
សរសើរកាមនិងអាមិសផ្សេងៗ ហើយសម្តុកគំរាមកំហែង
អ្នកដទៃ ប្រព្រឹត្តអំពើបៀតបៀនអ្នកដទៃ ដោយអាងគ្នា
អាងខ្នង អាងអញ ដែលសុទ្ធតែជាការអាងខុសទាំងអស់
ព្រោះថា កំហុសដែលខ្លួនបានប្រព្រឹត្តទាំងប៉ុន្មាននោះ វា
ធ្វើឱ្យយើងក្លាយជាមនុស្សអាក្រក់ស្រេចទៅហើយ ។

បញ្ចេញគិតការបួស មានន័យសេចក្តីថា ការបញ្ចៀស

ខ្លួនឱ្យបានរួចផុត អំពីការបៀតបៀនអ្នកដទៃ ពោលគឺការ
គេចចេញអំពីអំពើអាក្រក់របស់ខ្លួនឯង និងការដកខ្លួន
ចេញឱ្យផុតពីកាម បានដល់កិលេសកាមក្នុងចិត្តផង វត្ថុ
កាមសម្បូរបែបផ្សេងៗផង ។

បព្វជ្ជា គឺការលះបង់នូវគ្រឿងហ្មងហែង គ្រឿង
កង្វល់ជាខាងក្រៅ មានទ្រព្យសម្បត្តិ មាសប្រាក់ ព្រមទាំង
អ្វីៗទាំងអស់ផ្សេងទៀត ដែលជាគ្រឿងនាំឱ្យជាប់ជំពាក់
ទៅណាមិនរួច ។

ជីវិតរបស់អ្នកបួស ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទ្រង់ប្រៀបទៅ
នឹងបក្សី ដែលមានតែស្លាបមួយគូ នឹងទៅណា ពេលណា
ក៏រមែងទៅបានពេលនោះ ប៉ុន្តែ បើអ្នកបួសមានភារៈអ្វី
ផ្សេងៗ មានកិច្ចការរបស់សង្ឃជាដើម ដូចយ៉ាងសម័យ
បច្ចុប្បន្ននេះ មានការគ្រប់គ្រងក្រុម ពួកគណៈ គ្រប់គ្រង
អាវាស និងមានការគ្រប់គ្រងធំដុំលើសពីនេះទៅទៀត
នោះ ក៏ឃើញថា មិនងាយទៅណាមកណាចោលការ
គ្រប់គ្រងបានឡើយ ដូច្នេះទើបត្រូវមានសតិដាស់តឿនខ្លួន

ជារឿយៗរាល់ថ្ងៃថា « ឧត្តមគតិនៃជីវិតរបស់អ្នកបួសនោះ
គឺសំដៅទៅរកភាពជាឥស្សរៈ ភាពវាលស្រឡះ មិនជំពាក់
ទាក់ទិនក្នុងរបស់ផ្សេងៗ ដើម្បីមានឱកាសបំពេញកិច្ចការ
របស់សមណៈ បានយ៉ាងបរិបូណ៌ » ។

បានបួសហើយ មិនមែនចប់ស្រេចត្រឹមតែបានបួស
ប៉ុណ្ណោះ រួចហើយនៅស្ងៀមៗ ហាក់ដូចជាគ្មានការអ្វីធ្វើ
នោះឡើយ ពិតមែនតែបួសហើយឈប់ររល់នឹងការងារ
របស់អ្នកគ្រប់គ្រងផ្ទះ ប៉ុន្តែការដកខ្លួនចេញពីការងារគ្រប់-
គ្រងផ្ទះនោះ គឺដើម្បីបានឱកាសបំពេញការងាររបស់អ្នក
បួស ដែលជាការងារដ៏ក្តៅគគុកក្នុងសមរក្ខមិ បានដល់
ការធ្វើសង្គ្រាមច្បាំងជាមួយនឹងខ្លួនឯង « មិនមានការ
តស៊ូណា ឱ្យខ្លាំងក្លាជាងការតស៊ូដើម្បីឈ្នះចិត្តរបស់ខ្លួន
ឯងឡើយ » ។ ការបួសគ្រាន់តែជាការចាប់ផ្តើមប៉ុណ្ណោះ
នឹងត្រូវព្យាយាមបដិបត្តិជាបន្ត ដើម្បីបានសម្រេចផល
ដែលជាទិសដៅនៃការបួសនោះឯង ។ ការដែលនឹងបាន
សម្រេចផលពីបព្វជ្ជា ត្រូវតែមានការ « រៀន » គឺ

សិក្សាហ្វឹកហាត់ ញ៉ាំងជីវិតរបស់ខ្លួនឱ្យចម្រើនទៅដោយ
គុណធម៌ អប់រំកាយ វាចា ចិត្ត ឱ្យបានល្អ ឱ្យបានប្រណីត
ឱ្យបានចម្រើនរុងរឿងជាភិយ្យោភាព រហូតដល់លះបង់នូវ
បាបអកុសលបានអស់ ជាការរួចផុតអំពីកិលេស និងជា
ការបានឈ្នះនូវកងទុក្ខទាំងពួង ។

មានពាក្យថា « បួសរៀន » បានសេចក្តីថា បួស
ដើម្បីរៀន ឬថា ការបួសក៏គឺជីវិតនៃការរៀនដឹង សិក្សា
ហ្វឹកហាត់ឱ្យជីវិតចម្រើនទៅដោយប្រាជ្ញាស្មារតី ដូច្នោះ
ពាក្យថា « រៀន » ត្រូវគ្នានឹងពាក្យបាលីថា « សិក្ខា » ។

សារៈសំខាន់នៃការបួសទាំងអស់ គឺស្ថិតនៅត្រង់
ការសិក្សាអប់រំ ដែលភាសាក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនាហៅថា
សិក្ខាហ្វឹកឯង ។

ប្រទេសខ្មែរយើង ជាប្រទេសកាន់ព្រះពុទ្ធសាសនា
ដូច្នោះ តាំងពីដើមមកខ្មែរយើងបានឃើញប្រយោជន៍នៃ
ការបួស ទើបបានគិតថា បើមិនអាចបួសបានរហូតទេក៏
ដោយចុះ គឺគ្រាន់តែបានបួស ២-៣ វស្សាក៏ជាប្រយោជន៍

ដែរ ដើម្បីបានឱកាសដុសខាត់ចិត្ត ធ្វើឱ្យជីវិតចម្រើនទៅ
ដោយការចេះដឹង រួចហើយទើបលាសិក្ខាមកទទួលខុស
ត្រូវក្នុងសង្គមគ្រួសារ និង សង្គមជាតិវិញ ។

ទិសដៅនៃការបួស គឺការរួចផុតចាកទុក្ខ ដូចបាន
រៀបរាប់ពីខាងដើមច្រើនហើយ ប៉ុន្តែដូចនៅប្រទេសខ្មែរ
យើង បានមានប្រពៃណីមួយរបស់ប្រជាជនខ្មែរ គឺថា បើ
កុលបុត្រមានឱកាស ត្រូវឱ្យបានបួសក្នុងមួយរយៈវេលា
យូរឬឆាប់តាមសមគួរដល់អធ្យាស្រ័យ ដើម្បីនឹងបានសិក្សា
អប់រំ តាមគោលព្រះពុទ្ធសាសនាផង ដើម្បីបានជាឧប-
និស្សយសម្បត្តិដ៏ប្រសើរឧត្តមផង ។

សម័យបច្ចុប្បន្ននេះ ការបួសក្នុងប្រទេសខ្មែរយើង
មានទិសដៅច្រើនប្រការផ្សេងទៀត អាចសរុបបានជា ៣
ទិសដៅ ចំពោះទិសដៅដែលល្អប្រពៃ ក្រៅអំពីបួសដើម្បី
រួចផុតចាកទុក្ខនោះគឺ:

- ទិសដៅប្រការទី១ - ជាការបំពេញតួនាទី

របស់ពុទ្ធសាសនិកជន ដោយសេចក្តីថា ពុទ្ធសាសនិកជន

មានបំណងចង់ជួយព្រះពុទ្ធសាសនា ដោយការរក្សា
ព្រះធម៌វិន័យឱ្យបានមាំមាំ ព្រោះថា បើព្រះពុទ្ធសាសនាគឺ
ពាក្យប្រៀនប្រដៅរបស់ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ តាំងនៅពុំទាន់
សាបសូន្យទេ ក៏នឹងបានជាប្រយោជន៍ដល់មនុស្សទាំង
ឡាយ ជួយឱ្យមនុស្សទាំងឡាយមានជីវិតល្អប្រពៃ និង
ជួយឱ្យសង្គមជាតិមាននូវម្លប់ត្រជាក់ ពោលគឺម្លប់សាសនា
ហ្នឹងឯង ។

វិធីដែលល្អជាទីបំផុត ក្នុងការរក្សាព្រះពុទ្ធសាសនា
បានដល់ការចូលទៅបួសរៀនព្រះធម៌វិន័យ និង រក្សាទុក
នូវពាក្យទូន្មានប្រៀនប្រដៅរបស់ព្រះអង្គ ដែលបានរៀន
ចេះចាំមក ដោយការប្រព្រឹត្តបដិបត្តិខ្លួនឯងផង ដឹកនាំឱ្យ
អ្នកដទៃបដិបត្តិផង របៀបនេះហៅថា « បន្តទោធន៍
ព្រះពុទ្ធសាសនា » ។

ក្រែលែងជាងនេះទៅទៀត កាលបើរៀនដឹងហើយ
ប្រព្រឹត្តបដិបត្តិតាម មានដំណើរជីវិតទៅតាមធម៌ ក៏ស្មើ
នឹងយកព្រះពុទ្ធសាសនា មកទុកក្នុងជីវិតរបស់យើងដែរ

ឬថា យកខ្លួនយើងជាទីរក្សាព្រះពុទ្ធសាសនា បើធ្វើបាន
យ៉ាងនេះ ជីវិតអ្នកទ្រទ្រង់វិន័យគឺជាអាយុជីវិតរបស់ព្រះ-
វិន័យ ជីវិតអ្នកទ្រទ្រង់ធម៌គឺជាអាយុជីវិតរបស់ព្រះធម៌
ដរាបណា ដែលនៅមានជីវិតនៃពុទ្ធបរិស័ទ ដរាបនោះ
ព្រះពុទ្ធសាសនារមែងគង់វង្ស យ៉ាងនេះឯងដែលហៅថា
ការបូសជាការបំពេញតួនាទីរបស់ពុទ្ធសាសនិកជន ។

- ទិសដៅប្រការទី២ - ជាការបំពេញតួនាទី

របស់ខ្លួនជាជនជាតិខ្មែរ ដោយសេចក្តីថា ព្រះពុទ្ធសាសនា
ចូលមកក្នុងប្រទេសខ្មែរ ហើយក៏បានទៅជាមរតករបស់
ជនជាតិខ្មែរ ។ ជនជាតិខ្មែរយើងបានឃើញថា ព្រះពុទ្ធ-
សាសនា ជាទ្រព្យសម្បត្តិដែលមានតម្លៃដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់បំផុតនៃ
ប្រទេសជាតិ និងសង្គមរបស់យើង ព្រោះថា កាលដែល
ព្រះពុទ្ធសាសនាចូលមកហើយ ក៏មានគោលនៃការអប់រំ
ធ្វើឱ្យមនុស្សប្រព្រឹត្តល្អ បើមានមនុស្សល្អច្រើនឡើងៗ ការ
បៀតបៀនគ្នាក្នុងសង្គមក៏ត្រូវបានថយចុះជាលំដាប់ ។
ព្រះពុទ្ធសាសនា បានជួយឱ្យមនុស្សសន្តិកសន្ទាប់ក្លាយជា

មនុស្សល្អរស់នៅក្នុងសង្គម ។ ក្រៅអំពីជួយក្នុងផ្នែក
គុណធម៌អប់រំឱ្យមនុស្សល្អ គឺល្អទាំងការប្រព្រឹត្ត ល្អទាំង
ផ្លូវចិត្តហើយ ក៏នៅមានប្រយោជន៍ ដែលជាបូសគល់នៃ
វឌ្ឍនធម៌របស់ជាតិយើងទៀតផង សូម្បីតែភាសារបស់
យើងក៏បានមកអំពីភាសាបាលី រហូតដល់ភាសាសំស្ក្រឹត
សន្លឹកសន្លាប់ សិល្ប៍សាស្ត្រផ្សេងៗ ក៏បានមកអំពីវត្តអារាម
និង អ្វីៗផ្សេងទៀត ដែលមានការរីកចម្រើននៅក្នុងសង្គម
ជាតិយើងនេះ គឺបានមកអំពីព្រះពុទ្ធសាសនា ជាបូសគល់
ច្រើនជាទីបំផុត ។

ដោយអាស្រ័យហេតុផលដូចបានពោលមកនេះ
យើងបានឃើញថា ព្រះពុទ្ធសាសនាជាសម្បត្តិប្រចាំជាតិ
របស់យើង គួរខ្មែរយើងជួយគ្នាដើម្បីរក្សាឱ្យមានជាបន្ត ទៅ
។ ការបូសនេះឯង ជាការជួយរក្សាព្រះពុទ្ធសាសនា
ដែលជាទ្រព្យសម្បត្តិរបស់ជាតិ ដូច្នេះយើងក៏បានយល់
ព្រមឱ្យខ្មែរមានឱកាសបានមកបូស នឹងបានជួយគ្នារក្សា
ទ្រព្យសម្បត្តិរបស់ជាតិខ្មែរ ឱ្យបានបិតថែរយឺនយូររតទៅ

នេះឯងជាទិសដៅប្រការទី២នៃការបួស គឺការបំពេញ
តួនាទីរបស់ខ្លួនជាជនជាតិខ្មែរ ។

- ទិសដៅប្រការទី៣ - ជាការតបស្នងដល់

ព្រះគុណរបស់មាតាបិតា ដូចដែលយើងបានកាន់យកជា
ប្រពៃណីមកថា បើអ្នកណាបានបំបួសកូនហើយ ក៏បាន
បុណ្យបានកុសលច្រើនណាស់ កូនបានមកបួសហើយ ជា
ការជួយឱ្យឪពុកម្តាយបានតោងជាយសំពត់កាសាវៈ ទៅ
កាន់ស្ថានសួគ៌ រហូតដល់បានជាញាតិព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ
ទៀតផង ដូច្នោះ ការបួសនេះក៏បានមកជាទិសដៅមួយ គឺ
ដើម្បីតបស្នងសងគុណដល់មាតាបិតា ។

ការបួសតបស្នងសងគុណមាតាបិតានេះ បើសម្លឹង
មើលឱ្យជ្រៅទៅ ក៏ជារឿងពិតរបស់ចិត្ត ព្រោះថា តាម
ធម្មតារបស់មាតាបិតារមែងស្រឡាញ់កូន ហើយជាទីបំផុត
នៃសេចក្តីស្រឡាញ់របស់មាតាបិតា គឺស្រឡាញ់កូនហ្នឹង
ឯង កាលបើស្រឡាញ់កូនយ៉ាងនេះ ក៏រមែងចង់ឱ្យកូនបាន
ល្អ ចង់ឱ្យកូនបានសេចក្តីសុខ បើកូនបានល្អប្រកបព្រម

ដោយសេចក្តីសុខហើយ មាតាបិតាក៏បានសេចក្តីសុខដែរ។
ដូច្នោះទើបមានពាក្យពោលថា « តតល្អិតាធិមិរបសំ
បុត្រធិតា ជាសេចក្តីសុខរបស់មាតាបិតា » ផ្ទុយ
មកវិញ បើកូនមិនល្អ មិនមាននូវសេចក្តីសុខទេ ឪពុក
ម្តាយក៏មាននូវសេចក្តីទុក្ខ ហើយទុក្ខរបស់ឪពុកម្តាយព្រោះ
កូននេះ ក៏ជាទុក្ខខ្លាំងក្លា ជាទុក្ខដ៏ធំធេង ។

មាតាបិតាប្រាថ្នាល្អចំពោះកូន ទើបគិតថា ធ្វើយ៉ាង
ណាដើម្បីឱ្យកូនបានល្អហើយមាននូវសេចក្តីសុខ ។

ការដែលកូនបានល្អមាននូវសេចក្តីសុខទៅបាន គឺ
កូនត្រូវមានការសិក្សា មានការហ្វឹកហាត់អប់រំយ៉ាងល្អ ។
មិនចំពោះតែក្នុងបច្ចុប្បន្នប៉ុណ្ណោះទេ មាតាបិតានៅនឹក
គិតប្រាថ្នាចង់ឱ្យកូនបានល្អមាននូវសេចក្តីសុខ ក្នុងអនាគត
របស់កូនទៀតផង ព្រោះថា តទៅកាលខាងមុខឪពុកម្តាយ
នឹងមិនបាននៅជាមួយកូនរហូតតទៅឡើយ ហើយកូននឹង
ទៅជាយ៉ាងណាៗនោះ ឪពុកម្តាយក៏គិតកង្វល់ក្នុងរឿង
អនាគតរបស់កូនថា តើបន្តទៅខាងមុខ កូននឹងជាមនុស្ស

ល្អ មានសេចក្តីសុខ មានសេចក្តីសម្រេច មានជីវិតរស់នៅ
ក្នុងសង្គមលោកបានល្អឬទេ នឹងរក្សារវង្សត្រកូលបានឬទេ
ជាការគិតសព្វសារពើ នេះឯងជាកង្វល់របស់មាតាបិតា
ទាំងឡាយ រួមសេចក្តីមកថា សេចក្តីប្រាថ្នាចង់ឱ្យកូនបាន
ជាមនុស្សល្អមាននូវសេចក្តីសុខនេះ ស្ថិតក្នុងចិត្តរបស់
មាតាបិតាគ្រប់គ្រា គ្រប់វេលា ។

ព្រះពុទ្ធសាសនាបានជួយឱ្យមានការសិក្សាអប់រំ
ជាពិសេសគឺយុវវ័យ ព្រោះថាជាធម្មតារបស់យុវវ័យ រមែង
ចូលចិត្តដើរកំសាន្តទៅនេះទៅនោះ និង មានការសេព-
គប់នូវមិត្តសម្លាញ់ផ្សេងៗដ៏ច្រើន ។ ជារៀងរាល់ថ្ងៃ ឪពុក
ម្តាយរមែងមានការហ្វូងហែងកូន ដោយចំពោះគឺកូនប្រុស
ដែលតែងតែខិលខូច មិនស្តាប់បង្គាប់តាមពាក្យទូន្មាន ។
កាលដែលកូនទៅណាមកណា ឪពុកម្តាយមានចិត្តព្រួយ
ខ្វល់ខ្វាយ ដោយគិតថា ក្រែងកូននឹងទៅមានរឿងជាមួយ
អ្នកណា តើកូនបានធ្វើត្រឹមត្រូវដែរឬទេ ជាការគិតកង្វល់
ចុះឡើង រហូតទាល់តែកូនត្រឡប់មកដល់ផ្ទះវិញ ហើយ

ដឹងថាគ្មានរឿងអ្វីទេ ទើបបានធូរចិត្តខ្លះ ។

មាតាបិតាតែងនឹកគិតថា តើត្រូវធ្វើយ៉ាងណា ទើបអាចធានាបានថា កូននឹងជាមនុស្សល្អ អាចទទួលខុសត្រូវក្នុងជីវិតខ្លួនឯងបាន អាចទទួលខុសត្រូវលើក្រុមគ្រួសារបាន និង អាចទទួលខុសត្រូវក្នុងសង្គមជាតិបាន ។

កាលកូនបានបួសជាព្រះសង្ឃនៅក្នុងវត្ត គ្រងសំពត់ពណ៌លឿងហើយ មានវិន័យ មានសីលល្អបរិសុទ្ធត្រឹមត្រូវ (ដោយគ្រាន់តែបានបួសប៉ុណ្ណឹង) មាតាបិតាក៏សប្បាយចិត្ត ព្រោះមិនបានកង្វល់ហ្នឹងហែង ។ សប្បាយចិត្តព្រោះបានកូនចូលទៅក្នុងឧត្តមភេទ ចិត្តមាតាបិតាស្ងប់មិនក្រវល់ក្រវាយ នឹកសប្បាយត្រង់ដែលកូនបានបួស បានរៀនសូត្រចេះដឹងក្នុងព្រះធម៌ ព្រះវិន័យ ។

មិនមែនត្រឹមតែប៉ុណ្ណោះទេ មាតាបិតានៅមានសេចក្តីរីករាយសប្បាយចិត្តក្នុងរឿងផ្សេងទៀត ដោយសង្ឃឹមថា កាលបើកូនបានបួស បានសិក្សាអប់រំតាមព្រះធម៌វិន័យដូច្នោះហើយ តទៅមុខកូននឹងបានជាបព្វជិតល្អ

ឬមនុស្សល្អ ម្យ៉ាងទៀត ជាប្រក្រតីរបស់មាតាបិតា គឺតែង
តែរវល់ជាមួយកិច្ចការងារចិញ្ចឹមជីវិត ពេលខ្លះក៏មិនមាន
ឱកាសបានចូលវត្តផងដែរ មិនមានពេលសូម្បីតែនឹកតាម
ផ្លូវចិត្ត ព្រោះថារវល់នឹកគិតដល់រឿងផ្សេងៗទៀត ប៉ុន្តែ
ដល់ទៅកូនបានបួសហើយ នឹកដល់កូនពេលណា ក៏នឹក
ដល់ព្រះសង្ឃពេលនោះដែរ កាលនឹកដល់ព្រះសង្ឃ ក៏នឹក
ដល់វត្ត នឹកដល់ព្រះសាសនា សេចក្តីនេះបានន័យថា កូន
បានជួយនាំចិត្ត បង្ហោនចិត្តរបស់មាតាបិតា ឱ្យចូលមកកាន់
ព្រះសាសនា ឱ្យចូលមកកាន់ពាក្យប្រៀនប្រដៅរបស់
ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ គឺឱ្យចូលមករកព្រះធម៌ ។

ការដែលកូនបានចូលមកបួសជាបព្វជិតល្អត្រឹមត្រូវ
ក៏ជាការជួយឱ្យមាតាបិតា អញ្ជើញមកកាន់ព្រះសាសនា
ផងដែរ ចាប់ផ្តើមតាំងអំពីធ្វើឱ្យចិត្តមាតាបិតាទន់ទោរមក
រកវត្ត រហូតដល់មានឱកាសបានអញ្ជើញមកវត្តច្រើន
ឡើងៗ ។ ពេលនឹកលោកកូន ត្រូវមកវត្ត ដល់ក្នុងវត្តជួប
ព្រះសង្ឃ ធ្វើចង្ហាន់ប្រគេនលោកកូន ត្រូវប្រគេនព្រះសង្ឃ

ក្នុងវត្តច្រើនអង្គទៀតផង ។ អញ្ជើញមកវត្តញឹកញាប់ បាន
ស្តាប់ព្រះធម៌ក៏ច្រើន បានរៀនព្រះធម៌ផង បំរើព្រះសង្ឃ
ផង នេះឯងទើបជាផ្លូវដែលជួយឱ្យមាតាបិតា បានចូលជិត
ព្រះពុទ្ធសាសនា ហៅថា *ជាញាតិរបស់ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ*
យ៉ាងពិតប្រាកដ ។

កូនដែលមានការយល់ដឹងបានល្អ ពេលមកបួស
ហើយ ខ្លួនឯងបានឃើញគុណតម្លៃរបស់ព្រះពុទ្ធសាសនា
បានឃើញគុណតម្លៃនៃព្រះធម៌ កាលបានឃើញគុណតម្លៃ
នៃព្រះធម៌ហើយ ក៏នាំយកព្រះធម៌មកផ្សព្វផ្សាយ ដល់
មាតាបិតាញាតិមិត្តបងប្អូនរបស់ខ្លួន ធ្វើឱ្យសេចក្តីល្អវិក
ខ្វះខាតចេញទៅ ជួយឱ្យមាតាបិតាជាដើមមានចិត្តត្រជាក់
មានជីវិតស្រស់ថ្លារុងរឿង ។ បើខ្លួនឯងអាចនាំយក
ព្រះធម៌ដែលបានសិក្សាហើយ មកបដិបត្តិឱ្យខ្លួនឯងជា
បញ្ចូលផង ជួយណែនាំមនុស្សក្នុងសង្គមឱ្យយល់ដឹង
បានល្អ បានសុខផង នេះគឺជាការជួយឱ្យមាតាបិតារីងរឹត
តែមានសេចក្តីសុខ សេចក្តីចម្រើន ជាភិយ្យភាព ។

ការតបស្នងសងគុណមាតាបិតា ខាងដើមជាទី
បំផុត នៅត្រង់ទំនុកបម្រុងរាងកាយដោយបច្ច័យ៤ ព្រម
ទាំងបម្រើការងារសព្វសារពើដែលអាចធ្វើទៅបាន ប៉ុន្តែ
ដែលជាសារៈសំខាន់នោះ គឺធ្វើយ៉ាងណាឱ្យគាត់មាននូវ
សេចក្តីសុខ ដោយចំពោះធ្វើឱ្យគាត់មាននូវសេចក្តីសុខផ្លូវ
ចិត្ត ។ កាលដែលធ្វើឱ្យមាតាបិតាបាននូវសេចក្តីសុខតាម
ផ្លូវចិត្តហើយ ក៏ជាការតបស្នងសងគុណដល់មាតាបិតា
បានយ៉ាងល្អជាទីបំផុត ព្រោះថា បើកូនធ្វើឱ្យមាតាបិតា
ក្តៅក្រហាយចិត្ត មានសេចក្តីទុក្ខកង្វល់ ដោយសារការ
ប្រព្រឹត្តមិនល្អរបស់ខ្លួនឯងជាកូននោះ ឈ្មោះថា យើងជា
កូនបានបៀតបៀន ទៅលើលោកអ្នកមានគុណដោយពិត
តែបើយើងបានធ្វើឱ្យអ្នកមានគុណមានសេចក្តីសុខ មាន
នូវបីតិប្រកបដោយចិត្តជ្រះថ្លាក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនាដូចបាន
ពោលរួចខ្លះហើយ គឺជាការសងគុណដ៏យ៉ាងប្រណីត ។

ការតបស្នងដោយវត្ថុមានអាហារបាយទឹក និង
សំពត់ខោអាវជាដើម គឺជារបស់ខាងក្រៅ មិនមែនជា

របស់ដែលមានខ្លឹមសារពិតប្រាកដឡើយ របស់ដែលមាន
ខ្លឹមសារពិតប្រាកដ គឺការនាំមាតាបិតាចូលមករកព្រះធម៌
ឱ្យមាតាបិតាមានសទ្ធាពិតប្រាកដ ឱ្យមានសីល សុត្តៈ ចាគៈ
និង ឱ្យមាតាបិតាជាពុទ្ធបរិស័ទមានបញ្ញា ។ សទ្ធា សីល
សុត្តៈ ចាគៈ និង បញ្ញា ធម៌៥ប្រការនេះ ជារបស់ មានតម្លៃ
ជាខ្លឹមសារនៃជីវិត គួរកូនប្រុសស្រីខិតខំប្រឹង-
ប្រែងជួយជ្រោមជ្រែងឱ្យមាតាបិតា បានប្រកបទៅដោយ
ធម៌៥ប្រការនេះកុំបីខាន ទោះបីខ្លួនឯងជាកូនបានបួស ឬ
មិនបានបួសក៏ដោយចុះ ។

កូនដែលបានមកបួសហើយ ត្រូវតាំងចិត្តប្រព្រឹត្តឱ្យ
បានល្អជាទីបំផុត ជាប្រយោជន៍ដល់ខ្លួនឯងជាអ្នកបួសផង
ជាប្រយោជន៍ដល់អ្នកដទៃ មានមាតាបិតាជាដើមផង ។

មាតាបិតានឹករលឹកដល់លោកកូនហើយ ក៏កើតបិតិ
មានសេចក្តីសុខ ពេលនឹកដល់លោកកូនបួសជាព្រះសង្ឃ
នៅវត្ត ក៏នឹកដល់ទៅថា លោកកូនតាំងចិត្តសិក្សាព្រះធម៌
ព្រះវិន័យ មានជីវិតរស់នៅក្នុងសីល និងកល្យាណធម៌ ។

ពេលនឹករលឹកដល់លោកកូនហើយ ក៏នឹករលឹកដល់
 ព្រះពុទ្ធសាសនា នឹកឃើញវត្ត នឹកឃើញព្រះសង្ឃច្រើន
 អង្គ នឹកឃើញព្រះចេតិយ នឹកឃើញព្រះពោធិព្រឹក្ស
 នឹកឃើញសូត្រធម៌ នឹកឃើញស្តាប់ធម៌ ។ល។ អនុស្សតិក៏
 រមែងចម្រើនដល់មាតាបិតា ។ ពេលឃើញកូនស្ងៀក
 ដណ្តប់សំពត់ពណ៌លឿង សង្រួមត្រឹមត្រូវ និងមន្តមកបិណ្ឌ-
 បាត ហឫទ័យរបស់មាតាបិតាពោរពេញទៅដោយបីតិ
 ប្រកបព្រមទៅដោយសេចក្តីតាំងចិត្ត ដើម្បីតម្កល់ខ្លួនឱ្យជា
 ញោមប្រុសស្រីដ៏ល្អ ។ ឃើញកូនពេលណា នឹករលឹកដល់
 កូនពេលណា ក៏មានសេចក្តីសុខ និង ជ្រះថ្លាពេលនោះ ។
 នេះឯងជាទិសដៅប្រការទី៣នៃការបួស គឺការតបស្នង
 ដល់ព្រះគុណរបស់មាតាបិតា ។

បើបញ្ចេញទាំងឡាយ ប្រព្រឹត្តបដិបត្តិល្អ តាំងចិត្ត
 រៀន ហ្វឹកហាត់អប់រំក្នុងព្រះធម៌វិន័យ ចម្រើនក្នុងសីល
 សមាធិ បញ្ញា ក៏សម្រេចបាននូវខ្លឹមសារនៃការបួស គឺ
 ដើម្បីរួចផុតចាកទុក្ខ ហើយក៏បានសម្រេចនៅក្នុងទិសដៅ

៣ប្រការទៀត ដែលមានផលដល់ព្រះពុទ្ធសាសនាផង
មានផលដល់សង្គមជាតិផង មានផលដល់មាតាបិតាផង
ដូច្នោះ សូមកុលបុត្រទាំងឡាយ ពិចារណាតាមការគួរ ។

ព្រះគាថាធម្មបទ

ទុប្បព្វជំ ទុរតិរមំ ទុរាវាសា យរា ទុត្វា
ទុត្វោ សមាទសំវាសោ ទុត្វានុបតិកទុក្ខ
កស្កា ន ចទុក្ខ សិយា ន ច ទុត្វានុបតិកោ សិយា។

ការបួសជាការក្រលំបាក (គឺមិនងាយចេញមកបួស
ថ្វាយជីវិតចំពោះព្រះសាសនា) បួសហើយកាលណា មាន
ការត្រេកអរនឹងបដិបត្តិតាមធម៌វិន័យ ក៏ជាការកម្រណាស់,
ផ្ទះសំបែងដែលរក្សាមិនបានល្អ នាំឱ្យកើតទុក្ខ (គឺការគ្រប់
គ្រងផ្ទះមិនងាយនឹងបំពេញកិច្ចការឱ្យពេញឡើយ ដូចពាង
ផ្ទះ ឬដូចជាមហាសមុទ្រ) , ការនៅរួមជាមួយមនុស្ស
ស្មើគ្នាជាទុក្ខ (ទុក្ខព្រោះការប្រជែងគ្នា «អ្នកឯងជាស្តី

យើងជាស្តី » ការមិនស្តាប់គ្នាទៅវិញទៅមក ការមិន
គោរពគ្នា ក៏ជាអ្នកខ្វល់ខ្វាយក្នុងអធិករណ៍ គឺជម្លោះ), អ្នក
ដើរផ្លូវឆ្ងាយគឺវដ្តៈជាអ្នកមានទុក្ខជាប់តាម ព្រោះហេតុ
ដូច្នោះ បុគ្គលមិនគប្បីជាអ្នកដើរផ្លូវឆ្ងាយ និង មិនគប្បីជា
អ្នកមានទុក្ខជាប់តាមឡើយ ។

* ព្រះគាថាធម្មបទនេះ ព្រះអង្គទ្រង់ប្រារព្ធ
ចំពោះភិក្ខុវិជ្ជីបុត្រ កាលដែលព្រះអង្គគង់ប្រថាប់
នៅនាមហាវន័ ជិតក្រុងវេសាលី ។

ចប់ខ្លឹមសារនៃការបួស

~ * ~ * ~ * ~ * ~ * ~ * ~

ទិយោ ពារហនំ សំសារោ សន្តម្មំ អវិជានតំ
សង្សារវដ្តវែងឆ្ងាយ សម្រាប់បុគ្គលពាលទាំងឡាយ
ដែលមិនមានការដឹងច្បាស់នូវធម៌របស់សប្បុរស ។

~ * ~ * ~ * ~ * ~

នាមពុទ្ធបរិស័ទអ្នកមានឧបការៈ

ក្នុងការងារធម្មទាន

- ១. ឧបាសក សំរឹង វណ្ណ ២. ឧបាសក យន្ត សួន
- ៣. ឧបាសក គួង លាងផេង ៤. ឧបាសក មួង យេន
- ៥. ឧបាសក រស់ សុផាត ៦. ឧបាសក គុយ សុផន
- ៧. នាង ជា សុណារី ៨. នាង យុន សុនីម៉ា

រាយនាមពុទ្ធបរិស័ទក្នុងសហគមន៍ធម្មទាន

ឧបត្ថម្ភប្រាក់ដំរួញដំរាយធម៌ប្រចាំឆ្នាំ

- ១. ឧបាសក យូសាំង_ងួនលី និង ឧបាសិកា លីម_យឹម
- ២. ឧបាសក ឆាយ_អ៊ុំសាំង និងឧបាសិកា ហុង_គឹមសៃ ៣.
- ឧបាសកឆាយអ៊ុំ_ស្រែងលីម និងឧបាសិកាហូត_យឹម ៤.
- ឧបាសកហៃ_ប៊ុនណារិន និងឧបាសិកាអោង_ស៊ីថាន់ ៥.

- ក្រុមឧបាសក ឈុំ-កុសល និងឧបាសក អ៊ុន-ឆាយត្រី ៦.
- ក្រុមឧបាសក លីម-ស៊ាង (ហៅ ទូច) ៧.
- ឧបាសក យន្ត-សួន និងភរិយា ព្រមទាំងបុត្រ ៨.
- ឧបាសក ប៊ុន-ហេង ឧបាសិកា ជុំ-សុខុម ព្រមទាំងបុត្រ ៩.
- ឧបាសិកា ឌឹម-លក្ខណា ព្រមទាំងបុត្រ
- ១០. ឧបាសិកា ញឹក-ប៊ុនថា និងឧបាសិកា ម៉ែន-សុភារី ១១.
- ឧបាសិកា ច័ន្ទ-បុប្ផាណា ព្រមទាំងបុត្រ
- ១២. ឧបាសិកា ស្រង់-ឡេង ព្រមទាំងបុត្រ ១៣.
- ឧបាសក អ៊ុត-ឆែវាន និងភរិយា ព្រមទាំងបុត្រ ១៤.
- ឧបាសក ប្លោក-ងួនថៃ និងភរិយា ព្រមទាំងបុត្រ ១៥.
- ឧបាសក ជីម-អេងស្រីន និងភរិយា ព្រមទាំងបុត្រ ១៦.
- ក្រុមឧបាសក មួង-យេន (វត្តសំពៅមាស)
- ១៧. ឧបាសិកា ជី-ឡាង
- ១៨. លោកម៉ៅ-សុគន្ធ អ្នកស្រី យ៉ែក-ហួយ ព្រមទាំងបុត្រ
- ១៩. លោកយាយ ម៉ែង-ហ៊ិន
- ២០. ឧបាសក សំរឹង-វណ្ណ និងឧបាសិកា សេង-គីមលន់
- ២១. ឧបាសិកា សេង-យីម

- ២២. លោក សេង.រ៉ានី និងអ្នកស្រី ណារិន
- ២៣. ឧបាសិកា ហេង.ស៊ីវខេង និងម្តាយឈ្មោះ អៀង.ហ្គិច
- ២៤. ឧបាសក ឡាយ.សុខុម
- ២៥. ឧបាសិកា អ៊ំ.អ៊ន់
- ២៦. ឧបាសិកា ធម្មិកា
- ២៧. ឧបាសិកា មូនី.សុខ
- ២៨. ឧបាសិកា តាំង.តឹមហូ
- ២៩. ឧបាសក ស៊ុន.តាំងម៉ាប
- ៣០. ឧបាសិកា ប៊ូអាន.ស៊ីវត្តា
- ៣១. ឧបាសិកា ប៊ូផារ៉ាណ
- ៣២. ឧបាសិកា តឹក.សារឿន ព្រមទាំងកូនចៅទាំងអស់
- ៣៣. ឧបាសិកា លីម.ឆេងហ្គិច ព្រមទាំងបុត្រ
- ៣៤. ឧបាសិកា សាក់.សាំងអេង
- ៣៥. ក្រុមពុទ្ធបរិស័ទនៅទីក្រុងស៊ីតនី ប្រទេសអូស្ត្រាលី
- ៣៦. ក្រុមពុទ្ធបរិស័ទចិត្តបុណ្យក្នុងសហគមន៍ធម្មទាន

សព្វធានំ ធម្មធានំ ជិនាតិ
ធម្មទានឈ្នះអស់ទានទាំងពួង

ទាមពុទ្ធបរិស័ទស្តុកមាណសទ្ធា

បរិច្ចាគប្រាក់បោះពុម្ពសៀវភៅនេះ

- ១. ឧបាសិកា ឌីម.លក្ខណា និងបុត្រ (នៅអូស្ត្រាលី)១០០០ \$
- ២. ឧបាសិកា ប៊ុន.ហេង និងឧបាសិកាជុំ.សុខុម ព្រមទាំងបុត្រ.២៥០ \$
- ៣. ឧបាសិកា រស.សុផល ព្រមទាំងបុត្រ១០០ \$
- ៤. ឧបាសិកា ថៅ.អាំង ព្រមទាំងបុត្រធីតា១០០ \$
- ៥. ឧបាសិកា ឈុំ.កុសល និងឧបាសិកា ហេង.យិន១០០ \$
- ៦. ឧបាសិកា អ៊ុន.ឆៃត្រី និងឧបាសិកា ទី.គឹមប៊ុយ១០០ \$
- ៧. ឧបាសិកា តាន់.ប៉េងឈាង ឧបាសិកាលឹមហ្គីចឆាយ និងបុត្រ.១០០ \$
- ៨. ឧបាសិកា តាន់.ឡាយហិត ហៅថៅសារួម១០០ \$
- ៩. ឧបាសិកា ថៅ.សារីន (USA)១០០ \$
- ១០. យុវជន ថៅង.បូរ៉ាន់.....១០០ \$
- ១១. ឧបាសិកា មាស.ញឹម៧០ \$
- ១២. អាចារ្យ សុខ.សុង និងឧបាសិកា អៀង.សុវណ្ណ៥០ \$
- ១៣. ឧបាសិកា សុខ.សាមី និងឧបាសិកា ម៉ុង.សួន៥០ \$
- ១៤. ឧបាសិកា ហោ.លាន និងឧបាសិកា រឹង.អួន៥០ \$
- ១៥. ឧបាសិកា អ៊ុង.សុយួន៥០ \$

១៦_ឧបាសិកា សេង_ស៊ាងលីម.....	៥០ \$
១៧_ឧបាសិកា សំរៀនយ៉ោក	៤៥ \$
១៨_ឧបាសក ធាវ_សិន និងឧបាសិកា ឈ_គីមហោ	៤០ \$
១៩_ឧបាសិកា ទូច_ចន្ទី និងឧបាសក ស៊ុន_ដារិន្ទ	៣០ \$
២០_ឧបាសិកា កែមីមី	៣០ \$
២១_ឧបាសិកា លាស់_ស៊ុម និងឧបាសក ទូច_សាន.....	២០ \$
២២_ឧបាសិកា នួន_ខឿក	២០ \$
២៣_ឧបាសិកា មុល_យ៉ែម	២០ \$
២៤_ឧបាសក ឡៅជាបយុន ព្រមទាំងគ្រួសារ	២០ \$
២៥_ឧបាសិកា ង៉ៅ_ស៊ូអេង និងបុត្រផឹតា	២០ \$
២៦_ឧបាសិកា ទេព_យ៉ុម	២០ \$
២៧_ឧបាសិកា ចេង_សែមាន និងឧបាសក សុង_លីមហេង.....	២០ \$
២៨_ឧបាសិកា ស្រី_យ៉ែ និងឧបាសក សំរៀនទន់.....	២០ \$
២៩_ឧបាសិកា ហេងលន់ និងឧបាសក នូឡើន	២០ \$
៣០_ឧបាសិកា រឹង_គីមឆេង	២០ \$
៣១_ឧបាសិកា អួន_ញ៉ី ឧបាសក សាយ_ឆាយ	២០ \$
៣២_ឧបាសិកា ជា_តោ	២០ \$
៣៣_ឧបាសក ថនស៊ីថា និងឧបាសិកា ថោង_បូរុង	២០ \$
៣៤_ឧបាសិកា លីមគីមលី និងឧបាសិកា ឈាងហុង	២០ \$

៣៥-ឧបាសិកា ទឹមហាន	២០ \$
៣៦-ឧបាសិកា ម៉ែន-ណៃស្រីម	២០ \$
៣៧-ឧបាសក រេង-ឈាង និងឧបាសិកា ម៉ុំដាន	២០ \$
៣៨-ឧបាសិកា តូចភី ព្រមទាំងបុត្រ ស៊ីណារុន និង បុត្រា	២០ \$
៣៩-លោក ប៉ុង-មួយឡុង និងភរិយា	២០ \$
៤០-កញ្ញា ប៉ុងសីណា	២០ \$
៤១- ឧបាសិកា អៀងលាងជន	២០ \$
៤២-ឧបាសិកា ណៃស្រីម (ភរិយាសពលោកឧបាសកនួនជន)	២០ \$
៤៣-ឧបាសក សំរឹង-វណ និងឧបាសិកា សេង-គីមលន់	២០ \$
៤៤-ឧបាសិកា ឡេង-គួយ ឧបាសក ចេយើន	១៥ \$
៤៥-លោក ថោង-បូរីន	១៥ \$
៤៦-ឧបាសិកា សៀក-ហឹង	១០ \$
៤៧-ឧបាសិកា ទូច-ធៀន	១០ \$
៤៨-ឧបាសិកា ហៀប-វ៉ែន	១០ \$
៤៩-ឧបាសិកា សេង-ព្រឿង និងឧបាសក ឆាង-ចន	១០ \$
៥០-ឧបាសិកា SOK-LANY ហៅសុខប៊ុនរ៉ែត	១០ \$
៥១-ឧបាសក ព្រហ្ម-យឹម	១០ \$
៥២-អ្នកស្រី អ៊ិតតារ៉ា	១០ \$
៥៣-ឧបាសិកា កែវ-អៀ	១០ \$

៥៤_ឧបាសិកា	រៀង_លំអង ឧបាសក ប៊ុតផល១០ \$
៥៥_ឧបាសិកា	លីមលាង១០ \$
៥៦_ឧបាសិកា	ខៀវ_សាន១០ \$
៥៧_ឧបាសិកា	តាន់_សៀ១០ \$
៥៨_ឧបាសិកា	អែម_ផុន១០ \$
៥៩_ឧបាសិកា	គីម_លី១០ \$
៦០_ឧបាសិកា	រ៉ាយ៉ានីន១០ \$
៦១_ឧបាសក	ឡាយ_សុខុម១០ \$
៦២_ឧបាសិកា	ហ៊ុន_យិន៨ \$
៦៣_អ្នកស្រី	មាយ_សាវន៧ \$
៦៤_ឧបាសិកា	យី_ហៀក៥ \$
៦៥_កុមារី	JEANETTE (ចៅស្រីរបស់ឧបាសិកា កែវ_អឿ)	..៥ \$
៦៦_ឧបាសិកា	សេរិន៥ \$
៦៧_ឧបាសិកា	ទុយ_អាន៥ \$
៦៨_ឧបាសិកា	នាងសាធា៥ \$
៦៩_ឧបាសក	ប៊ុក_យាង៥ \$
៧០_ឧបាសិកា	ម៉ែន_លី៥ \$
៧១_ឧបាសក	អ៊ុងមាយ និងឧបាសក ទាវឿង៥ \$
៧២_ឧបាសិកា	ភោគ_សៀន៥ \$

៧៣-អ្នកស្រី ថែម_ដា	៥ \$
៧៤-ឧបាសក សុខ_ម៉ាញ	៥ \$
៧៥-ឧបាសក អៀមរ៉ែន	៥ \$
៧៦-ឧបាសក សុខ_ឡាត និងឧបាសិកា ម៉ម_លន់	៥ \$
៧៧-ឧបាសក ទូច_សាន	៥ \$
៧៨-ឧបាសិកា ម៉ម_សៀន	៥ \$
៧៩-ឧបាសិកា គីម_នីម ឧបាសក ហ្វិត	៥ \$
៨០-ឧបាសិកា ចន_លឿម	៥ \$
៨១-ឧបាសក កែវ_នាក់	៥ \$
៨២-ឧបាសក ឈឹម_ឈុំ និងឧបាសិកា នេត_រឿង	៥ \$
៨៣-ឧបាសិកា តឹក_អុន	៥ \$
៨៤-យុវជន ពុម_ផាន	៥ \$
៨៥-ឧបាសក តាក់_ឱម និងឧបាសិកា ទិន_សុនិតព្រមទាំងបុត្រ..	៥ \$
៨៦-ឧបាសិកា ចាន់_ណន ព្រមទាំងបុត្រ	៥ \$
៨៧-ឧបាសក សូភី	៤ \$
៨៨-ឧបាសក អ៊ុម_អោម	២ \$

បោះពុម្ព ២០.០០០ គ្រាស
សម្រាប់ជាធម្មទាន

ស្ថានីយវិទ្យុ ផ្សព្វផ្សាយព្រះធម៌

ព្រះពុទ្ធសាសនា

ដោយសហគមន៍ប្រជាជន នៃពុទ្ធបរិស័ទ

ខេត្ត-ក្រុង	វេលាផ្សាយ	ស្ថានីយវិទ្យុ
រាជធានីភ្នំពេញ	-05h00 mn	-FM 99 MHz
	-19h00 mn	-AM 918 MHz
	-19h30 mn	-FM 95 MHz
	-19h30 mn	-FM 97 MHz
	-20h00 mn	-FM 98 MHz
	-20h30 mn	-FM 107 MHz
ក្រុងព្រះសីហនុ	-06h30 mn	-FM 92 MHz
	-13h30 mn	
ខេត្តបាត់ដំបង	-06h00 mn	-FM 103.2MHz
	-17h30 mn	-FM 91 MHz
ក្រុងប៉ៃលិន	-18h00 mn	-FM 90 MHz
ខេត្តសៀមរាប	-18h30 mn	-FM 100.5MHz

សុខា សុខ្ខីប្បទេសនា

កិរិយាសម្តែងនូវព្រះសច្ច្តម្ម នាំមកនូវសេចក្តីសុខ

សៀវភៅដែលរៀបរៀងដោយ

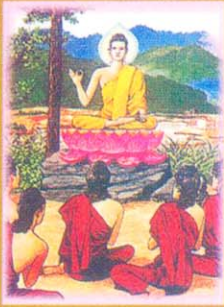
គំរូព្រះករុណា គំរូធាន

 ប៊ុតសាវចន្យ

- ១. ខ្លឹមសារគួរយល់ដឹង
- ២. ជំនួយសតិភាគ ១ ដល់ភាគ៦
- ៣. មនុស្សជាមួយនឹងការងារ
- ៤. សិក្ខាបទមនុស្សល្អ
- ៥. ពរ៤ប្រការ
- ៦. ព្រះពុទ្ធភាសិត ៤៣គាថា

~ * ~ * ~ * ~ * ~ * ~ * ~ * ~

មានន្តិ ភោគា ឧប្បេជំ នោ ច ធារគរេសិនោ
 ភោគៈទាំងឡាយ តែងសម្លាប់នូវបុគ្គលល្អដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់
 តែមិនសម្លាប់នូវបុគ្គលដែលស្វែងរកត្រើយ គឺ
 ព្រះនិព្វានឡើយ ។

សម្តែងបឋមទេសនា, ធម្មបក្កប្បវត្តនស្ថិត
ប្រោសបញ្ចវគ្គីយ៍ឱ្យស្គាល់ផ្លូវត្រូវគឺផ្លូវកណ្តាល

ថ្ងៃដែលព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាម្ចាស់ ទ្រង់ត្រាស់សម្តែងនូវព្រះធម៌ «បឋមទេសនា» គឺថ្ងៃ ១៥កើត ខែអាសាឍ ក្រោយអំពីការត្រាស់ដឹងរបស់ ព្រះអង្គរួចមកបាន២ខែ ។

ថ្ងៃ ១៥កើត ពេញបូណ៌មីខែអាសាឍនេះគឺជាថ្ងៃកំណើតព្រះធម៌ផង ជាថ្ងៃកំណើតព្រះសង្ឃផង ដូច្នេះកាលបើដល់ថ្ងៃ ១៥កើត ខែអាសាឍ មុនចូលវស្សា១ថ្ងៃ (ចូលវស្សាថ្ងៃ១រោច ខែអាសាឍ) គួរពុទ្ធបរិស័ទធ្វើនូវ **អាសាឍ្ហបូជា** កុំបីខាន ។

បឋមទេសនាដែលព្រះអង្គទ្រង់សម្តែង បានដល់ធម៌បដិសេធនូវផ្លូវ បដិបត្តិ ដែលអ្នកបួសក្នុងសម័យនោះនិយមប្រព្រឹត្ត គឺការធ្វើខ្លួនឱ្យលំបាក ឥតប្រយោជន៍ និង ធម៌បដិសេធនូវផ្លូវម្យ៉ាងទៀត គឺការបណ្តោយជីវិតទៅតាម កាមតណ្ហា ផ្លូវទាំងពីរនេះទ្រង់បដិសេធា មិនមែនជាផ្លូវនៃការត្រាស់ដឹង ឡើយ ។

ព្រះអង្គទ្រង់បានសម្តែងប្រាប់នូវផ្លូវកណ្តាល ដែលហៅថា «**មជ្ឈិមប្បដិបទា**» ថាជាផ្លូវបដិបត្តិដ៏ប្រពៃ ជាផ្លូវប្រកបដោយអរិយមគ្គអង្គ៨ ដែលពោលដោយសង្ខេបគឺ សីល សមាធិ បញ្ញា ។

